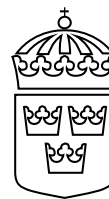

Regeringens proposition

2017/18:253

Återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ

Prop.
2017/18:253

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 26 april 2018

Stefan Löfven

Heléne Fritzon
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att arbetskooperativa ekonomiska föreningar ska kunna betala tillbaka en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Det innebär att en medlem ska kunna få del av den värdeökning som skett i föreningen när han eller hon lämnar föreningen. Det som betalas ut ska dock inte få överstiga medlemmens andel av föreningens eget kapital vid den tidpunkt då medlemmen går ur föreningen.

Förslaget omfattar alla ekonomiska föreningar som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Det kan t.ex. handla om personalkooperativ, sociala arbetskooperativ och konsultbyråer.

Skattemässigt ska det utbetalda beloppet som huvudregel behandlas som lön, till den del beloppet överstiger inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. Det överskjutande beloppet ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst och föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp. Beloppet ska vara socialavgiftspliktigt. Dessutom ska skatteavdrag göras. Om utbetalningen görs till en investerande medlem eller till en medlem som är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet, ska det överskjutande beloppet behandlas som utdelning.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar	5
2.2	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)	8
2.3	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	9
2.4	Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	12
2.5	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	13
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	14
3	Ärendet och dess beredning	15
4	Återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ	16
5	Skattefrågor	19
5.1	Behandlingen av ekonomiska föreningar i skattehänseende	19
5.2	Beskattning av utbetalning när en medlem går ur ett arbetskooperativ	20
5.3	Skatteavdrag och uppgiftsskyldighet	26
6	Ikraftträdande	30
7	Förslagets konsekvenser	31
8	Författningskommentar	33
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar	33
8.2	Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)	36
8.3	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	36
8.4	Förslaget till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	40
8.5	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	41
8.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:000) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	42
Bilaga 1	Sammanfattning av slutbetänkandet (SOU 2010:90) i nu aktuella delar	43
Bilaga 2	Slutbetänkandets lagförslag i nu aktuella delar	44
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (slutbetänkandet)	52

Bilaga 4	Lagförslag i promemorian med utkast till lagrådsremiss i nu aktuella delar	53	Prop. 2017/18:253
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna i anledning av Justitiedepartementets remissmöte den 19 maj 2017 om promemorian med utkast till lagrådsremiss	55	
Bilaga 6	Sammanfattning av promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar i nu aktuella delar	56	
Bilaga 7	Lagförslag i promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar	57	
Bilaga 8	Förteckning över remissinstanserna (promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar)	67	
Bilaga 9	Lagrådsremissens lagförslag	68	
Bilaga 10	Lagrådets yttrande	86	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 april 2018	87	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar,
2. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
3. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
4. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980),
5. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),
6. lag om ändring i lagen (2018:000) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 §, 6 kap. 36 § och 10 kap. 11 och 16 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:185 Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Medlemsförteckningen ska innehålla uppgifter om

1. varje medlems namn och postadress,
2. i förekommande fall, att medlemmen är en investerande medlem,
3. den tidpunkt då medlemmen gick in i föreningen,
4. det antal medlemsinsatser som medlemmen deltar med i föreningen,
5. det sammanlagda beloppet, enligt den senast fastställda balansräkningen, av medlemsinsatser som har betalats in eller tillgodoförts genom insatsemission,

6. summan av de *medlemsinsatsbelopp* som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har återbetalats eller som högst ska återbetalas enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och

7. tiden för återbetalningarna enligt 6.

6. summan av de *belopp* som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har *betalats ut* eller som högst ska *betalas ut* enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och

7. tiden för *utbetalningarna* enligt 6.

6 kap.

36 §

Ett beslut om ändring av stadgarna som innebär att en medlems skyldighet att betala insatser eller avgifter till föreningen ökas eller att medlemmens rätt till vinst inskränks är giltigt om minst tre fjärdedelar av de röstande har röstat för det.

Ett beslut om ändring av stadgarna är giltigt om samtliga röstande på föreningsstämman har röstat för det, om beslutet innebär att

1. en medlems rätt till föreningens tillgångar vid dess upplösning inskränks,

2. en medlems rätt att få ut ett belopp enligt 10 kap. inskränks och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes, eller

3. en medlems rätt att gå ur föreningen försämras och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes.

Ett beslut om att i stadgarna ta in sådana bestämmelser som avses i

10 kap. 11 § andra stycket är giltigt om samtliga röstberättigade i föreningen har röstat för det.

10 kap.

11 §

En medlem som har gått ur föreningen har rätt att sex månader efter det att medlemskapet upphörde få ut sina medlemsinsatser. Detta gäller inte om medlemmens andel förvärvas av någon annan enligt 4 kap. 4 eller 5 §.

En förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med en egen arbetsinsats i föreningens verksamhet får i stadgarna bestämma att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att tillsammans med sina medlemsinsatser enligt första stycket få ut ett belopp som överstiger medlemsinsatserna.

Det belopp som betalas ut får inte överstiga den del av föreningens eget kapital som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna inte räknas med.

Det belopp som betalas ut enligt första eller andra stycket får inte överstiga den del av föreningens eget kapital som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna inte räknas med.

16 §

En medlem har rätt att efter uppsägning av en överinsats få tillbaka denna utan att gå ur föreningen. Om stadgarna inte tillåter att det förekommer överinsatser, får återbetalning göras även efter uppsägning från föreningen.

På en återbetalning enligt första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

- 4 kap. 7 § tredje stycket om sättet för uppsägning,
- 11 § första stycket om en tidsfrist om sex månader,
- 11 § *andra* stycket och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas, – 11 § *tredje* stycket och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas,
- 13 § om begränsande stadgebestämmelser,
- 15 § om skyldigheten att efter föreningens konkurs betala tillbaka utbetalt belopp.

Sexmånadersfristerna i 11 § första stycket och 12 § ska vid en uppsägning enligt första stycket räknas från det räkenskapsårsskifte som

infaller närmast efter en månad från uppsägningen eller den längre tid, Prop. 2017/18:253
högst sex månader från uppsägningen, som har bestämts i stadgarna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2.2 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:185 Föreslagen lydelse

6 kap.

3 §

Ekonomiska föreningar ska i förvaltningsberättelsen även lämna upplysningar om

1. väsentliga förändringar i medlemsantalet,
2. summorna av *insatsbelopp* 2. summorna av *belopp* som ska som ska *återbetalas* under nästa *betalas ut* under nästa räkenskapsår enligt 10 kap. 11 och enligt 10 kap. 11 och 16 §§ lagen 16 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, (2018:000) om ekonomiska föreningar,
3. den rätt till utdelning som gjorda förlagsinsatser medför, och
4. summan av de förlagsinsatser som har sagts upp och ska lösas in under de nästföljande två räkenskapsåren.

Första stycket 2 gäller också lösenbelopp för en medlems andel i en sambruksförening enligt lagen (1975:417) om sambruksföreningar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2.3 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) Prop. 2017/18:253

Häri genom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹
dels att 10 kap. 3 § och 42 kap. 19 och 20 a §§ och rubriken närmast före 42 kap. 19 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 11 kap. 16 § och 42 kap. 19 a §, och närmast före 11 kap. 16 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §²

Till inkomstslaget tjänst räknas

1. utdelningar och kapitalvinster på aktier m.m., i den utsträckning som anges i 57 kap., i företag som är eller har varit fåmansföretag,

2. kapitalvinster på andelar i ett svenskt handelsbolag i den utsträckning som anges i 50 kap. 7 §,

3. penninglån som avses i 11 kap. 45 §,

4. avskattning av pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§,

5. avskattning av pensionssparkonto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §, *och*

6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§.

5. avskattning av pensionssparkonto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §,

6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§, *och*

7. den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § när en medlem har gått ur en ekonomisk förening.

11 kap.

Vissa utbetalningar när en medlem har gått ur en ekonomisk förening

16 §³

Ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2009:1412.

³ Tidigare 16 § upphävd genom 2008:822.

Första stycket gäller inte om
– *andelen i den ekonomiska föreningen räknas som tillgång i näringsverksamheten enligt 13 kap. 7 § för den fysiska personen, eller*
– *den fysiska personen är en investerande medlem.*

42 kap.

Utskiftning från ekonomiska föreningar

Utskiftningar och vissa andra utbetalningar från ekonomiska föreningar

19 §⁴

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses *eller till en medlem i en kooperativ hyresrättsförening när han utträder ur föreningen* behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

19 a §

Ett belopp som, utöver inbetald insats, betalas ut till en medlem som har gått ur en kooperativ hyresrättsförening behandlas som utdelning.

Detsamma gäller ett belopp som betalas ut från en sådan svensk ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar till en medlem som har gått ur föreningen, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen, om inte utbetalningen ska tas upp enligt 11 kap. 16 §.

20 a §

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19 och 20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19–20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som

motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

Prop. 2017/18:253

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Prop. 2017/18:253 2.4 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 11 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

11 §⁵

Med ersättning för arbete likställs i denna lag

1. kostnadsersättning och sådan ersättning som enligt 10 kap. 3 § andra stycket 9 och 10 skatteförfarandelagen (2011:1244) ska räknas som ersättning för arbete,

2. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),

3. ersättning som utges till Försäkringskassan enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen ska anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser,

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person, *och*

5. ersättning från semesterkassa.

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person,

5. ersättning från semesterkassa, *och*

6. *den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) när en medlem har gått ur en ekonomisk förening.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2.5 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Prop. 2017/18:253

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:131 Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §

Skatteavdrag ska göras från kontant ersättning för arbete.

Som ersättning för arbete räknas i denna lag även

1. pension,
2. livränta som inte är ersättning för avyttrade tillgångar,
3. engångsbelopp på grund av personskada,
4. sjukpenning och annan ersättning som avses i 11 kap. 24, 30, 31, 34 och 36 §§ samt 15 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229),

5. ersättning för förlorad arbetsförtjänst och för intrång i näringsverksamhet,

6. undantagsförmåner och sådant periodiskt understöd eller sådan liknande periodisk utbetalning som givaren enligt inkomstskattelagen ska dra av i inkomstslaget näringsverksamhet,

7. behållning på pensionssparkonto som ska avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen på grund av att pensionssparavtalet har upphört att gälla eller att behållningen har tagits i anspråk vid utmätning, konkurs eller ackord,

8. ersättning för ökade levnadskostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i 12 kap. 6 § inkomstskattelagen, till den del ersättningen överstiger

a) de schablonbelopp som anges i 12 kap. 6 a, 10–15, 17 och 21 §§ inkomstskattelagen, eller

b) den faktiska utgiften när det gäller kostnad för logi,

9. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 8, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen, och

9. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 8, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen,

10. den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen när en medlem har gått ur en ekonomisk förening, och

10. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten.

11. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Prop. 2017/18:253 2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000)
om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 24 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229) i stället för lydelsen enligt lagen (2018:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:220 Föreslagen lydelse

24 kap.

2 §

I inkomstslaget näringsverksamhet tillämpas bestämmelserna i inkomstslaget kapital om

- utnyttjande av företrädesrätt till teckning av vinstandelslån eller kapitalandelslån i 42 kap. 15 §,
- utdelning av andelar i dotterbolag i 42 kap. 16 §,
- utbetalningar vid minskning av aktiekapital eller reservfond och liknande förfaranden i 42 kap. 17 §,
- utskiftning från ideella föreningar i 42 kap. 18 §,
- utskiftning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§, – utskiftning och utbetalning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§,
- emission i ekonomiska föreningar i 42 kap. 21 a §,
- utdelning från delägarbeskattade utländska juridiska personer i 42 kap. 22 §,
- utdelning och utskiftning från dödsbon efter personer som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet i 42 kap. 23 §,
- skattetillgodohavanden i 42 kap. 24 §,
- spel i 42 kap. 25 §, och
- schablonintäkt i 42 kap. 43 §.

Regeringen tillkallade i maj 2008 en särskild utredare med uppdrag att se över lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Utredningen antog namnet Föreningslagsutredningen (dir. 2008:70). I april 2009 överlämnade utredningen delbetänkandet Enklare beslutsfattande i ekonomiska föreningar (SOU 2009:37) och i november 2010 överlämnades slutbetänkandet En ny lag om ekonomiska föreningar (SOU 2010:90).

I slutbetänkandet föreslår utredningen bl.a. att en arbetskooperativ ekonomisk förening ska få bestämma i sina stadgar att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att få ut ett belopp från föreningen som överstiger medlemsinsatsens nominella värde. En sammanfattning av utredningens förslag i den delen finns i *bilaga 1*. Utredningens lagförslag i den delen finns i *bilaga 2*.

Slutbetänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2010/09441/L1).

Huvuddelen av utredningens förslag behandlades i propositionerna Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar (prop. 2015/16:4) och En ny lag om ekonomiska föreningar (prop. 2017/18:185). När prop. 2015/16:4 behandlades i riksdagen gav riksdagen till känna att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att arbetskooperativ ges vidgad möjlighet att återbetala medlemsinsatser med högre belopp än insatsernas nominella värde (bet. 2015/16:CU10 punkt 2, rskr. 2015/16:130). Med de förslag som lämnas i denna proposition är riksdagens tillkännagivande slutbehandlat. Tillkännagivandet behandlas även i avsnitt 4.

Den 19 maj 2017 höll Justitiedepartementet ett remissmöte för att inhämta synpunkter på en promemoria med utkast till lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar. Utkastet innehåller bl.a. ett förslag om att arbetskooperativa ekonomiska föreningar ska få återbetala medlemsinsatser med ett högre belopp än medlemmarna har betalat in. Förslaget överensstämmer i sak med förslaget i slutbetänkandet. Lagförslaget i promemorian med utkast till lagrådsremiss, såvitt avser återbetalning av medlemsinsatser, finns i *bilaga 4*. En förteckning över deltagarna vid remissmötet och de remissinstanser som lämnade skriftliga synpunkter finns i *bilaga 5*. Minnesanteckningar från mötet och de skriftliga synpunkterna finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2010/09441/L1).

Inom Finansdepartementet har promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar upprättats. I promemorian lämnas bl.a. förslag om hur återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ med högre belopp än insatsens nominella värde ska behandlas i skattehänseende. En sammanfattning av promemorian i den delen finns i *bilaga 6*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 7*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 8*. Remissvaren finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Fi2017/04559/S1).

Regeringen beslutade den 15 februari 2018 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 9*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 10*. Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Vissa av lagrådsremissens lagförslag behandlades i propositionen En ny lag om ekonomiska föreningar (prop. 2017/18:185). I denna proposition behandlas de återstående lagförslagen.

I förhållande till lagrådsremissens lagförslag görs det en språklig ändring i förslaget till 42 kap. 19 a § inkomstskattelagen (1999:1229).

Regeringen lämnar även ett förslag till en lag om ändring i lagen (2018:000) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229). Det lagförslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över det förslaget.

4 Återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ

Regeringens förslag: En arbetskooperativ ekonomisk förening ska kunna betala tillbaka en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Det som betalas ut till medlemmen ska dock inte få överstiga medlemmens andel av föreningens eget kapital vid tiden för medlemmens avgång ur föreningen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se SOU 2010:90 s. 522).

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Södra Skogsägarna* anser att det inte finns anledning att vidga möjligheten till återbetalning. Föreningen pekar på att det genom insatsemission är möjligt att öka det belopp som är tillgängligt för återbetalning.

Förslaget i promemorian med utkast till lagrådsremiss: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. I sitt remissyttrande över promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar anför *Coompanion Sverige* dock att begränsningen till medlemmens andel av föreningens eget kapital inte bör gälla för dessa utbetalningar. *Svensk Kooperation* och *Arbetsgivarföreningen KFO* anför att återbetalning av medlemsinsatser med högre belopp än insatsens nominella värde bör anses utgöra en värdeöverföring i form av vinstutdelning.

Skälen för regeringens förslag: En medlem som går ur en ekonomisk förening har som huvudregel rätt att sex månader därefter få ut sina inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. Medlemmen har dock inte någon rätt att få ut ett högre belopp av föreningens eget kapital än det som avser honom eller henne i förhållande till övriga

medlemmar. Medlemmens rätt till utbetalning begränsas dessutom av att föreningen inte har rätt att betala ut ett högre belopp än det som medlemmen en gång betalade in med tillägg för belopp som eventuellt har tillgodoförts medlemmen genom insatsemission (prop. 2015/16:4 s. 123). Även om medlemmens andel i föreningen skulle ha ökat i värde, är det alltså inte möjligt att betala ut mer än det nominella beloppet. I arbetskooperativa ekonomiska föreningar kan medlemmarnas arbete leda till en sådan värdeökning.

Med arbetskooperativ avses en ekonomisk förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Det ska alltså finnas anställningsavtal eller liknande avtal, t.ex. konsultavtal, mellan föreningen och de enskilda medlemmarna. Det är dock inte nödvändigt att samtliga medlemmar står i anställningsförhållande eller motsvarande till föreningen. Det kan finnas medlemmar som deltar i föreningen på något annat sätt och det kan även finnas investerande medlemmar (medlemmar som endast bidrar med en medlemsinsats). Föreningen ska emellertid kännetecknas av att medlemmarna är anställda av eller på motsvarande sätt anknutna till föreningen, dvs. normalt ska flertalet medlemmar delta på detta sätt.

Arbetskooperativ kan vara verksamma i vitt skilda branscher. En kategori är s.k. personalkooperativ, som är vanligt förekommande inom bl.a. förskoleverksamhet och annan omsorg eller vård. En annan kategori är de sociala arbetskooperativen, som ger sysselsättning och inkomst åt personer som står långt från arbetsmarknaden. En tredje kategori är föreningar där medlemmarna är konsulter, t.ex. arkitekter eller PRkonsulter. Även verksamheter där föreningen förmedlar uppdrag till sina medlemmar kan falla in under definitionen av arbetskooperativ, t.ex. lastbilscentraler eller taxiföretag. Andra typer av verksamheter förekommer också.

Utredningen föreslår att det för arbetskooperativ och kooperativa hyresrättsföreningar ska bli möjligt att återbetala medlemsinsatser över deras nominella värde. I prop. 2015/16:4 instämde regeringen i detta såvitt avser kooperativa hyresrättsföreningar men kom till motsatt slutsats beträffande arbetskooperativ. Regeringen anförde att det finns skäl som talar för en möjlighet till ökad återbetalning i arbetskooperativa föreningar, t.ex. att medlemmarna är särskilt beroende av föreningen för sin försörjning och att det i dag finns en tendens att medlemmarna väljer att ge företräde för lön eller ersättning till sig själva framför konsolidering och investeringar i framtiden. Samtidigt pekade regeringen på att en rätt till återbetalning över nominellt belopp skulle kunna försvaga föreningens möjlighet att bygga upp en stabil kapitalbas och öka riskerna för föreningens borgenärer. Regeringen ansåg med hänsyn till bl.a. detta att övervägande skäl talade mot en vidgad möjlighet till återbetalning.

När propositionen behandlades i riksdagen tillkännagav riksdagen emellertid som sin mening att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att även ett arbetskooperativ ges vidgad möjlighet att återbetala medlemsinsatser med högre belopp än insatsernas nominella värde (bet. 2015/16:CU10, punkt 2, rskr. 2015/16:130).

Vid den fortsatta behandlingen av frågan har inga allvarliga invändningar framförts mot att vidga möjligheten till återbetalning. De berörda

Prop. 2017/18:253 organisationerna har i stället framhållit förslaget fördelar för de arbetskooperativa föreningarna. Även om det fortfarande finns skäl både för och emot utredningens förslag, finner regeringen mot denna bakgrund att förslaget kan genomföras.

Reglerna bör utformas på samma sätt som de regler som nyligen har införts för kooperativa hyresrättsföreningar. Det innebär bl.a. att ett arbetskooperativ som vill kunna återbetala en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde bör vara skyldigt att ta in bestämmelser om det i sina stadgar. En sådan stadgeändring bör med hänsyn till dess potentiellt långtgående ekonomiska konsekvenser kräva enhällighet bland samtliga röstberättigade i föreningen.

Coompanion Sverige anser att utbetalningar av det aktuella slaget inte bör omfattas av de borgenärsskyddande bestämmelser som gäller för ordinarie återbetalningar av medlemsinsatser. De bestämmelserna innebär att en medlem inte har rätt att få ut ett högre belopp än det som avser hans eller hennes andel av föreningens eget kapital. *Coompanion Sverige* menar att detta i praktiken hindrar en förening från att bestämma att medlemmens lön eller anställningstid ska utgöra grund för beräkningen av det belopp som medlemmen har rätt att ta med sig när han eller hon går ur föreningen. *Coompanion Sverige* föreslår att föreningens fria egna kapital ska kunna fördelas och betalas ut oberoende av medlemmens andel av det egna kapitalet.

Regeringen anser att en arbetskooperativ förening bör ha rätt att i stadgarna själv avgöra vilken modell som den vill använda sig av för att beräkna det belopp som en medlem har rätt att ta med sig när han eller hon lämnar föreningen. Även med regeringens förslag är det alltså möjligt att låta sådana faktorer som *Coompanion Sverige* nämner ligga till grund för beräkningen av vilket belopp som en medlem har rätt till. Om hela eller endast en del av det beloppet kan betalas ut avgörs av vad föreningens ekonomi tillåter. En lösning i linje med *Coompanion Sveriges* förslag skulle riskera att i hög utsträckning urholka borgenärsskyddet i arbetskooperativa föreningar. Detta skulle kunna leda till att förtroendet för företagsformen bland kreditgivare och andra borgenärer skadas. Mot denna bakgrund anser regeringen, i likhet med utredningen, att det belopp som betalas ut till medlemmen inte bör få överstiga medlemmens andel av föreningens eget kapital vid tiden för avgången ur föreningen. I författningskommentaren beskrivs närmare hur reglerna är avsedda att fungera, se avsnitt 8.

Svensk Kooperation och *Arbetsgivarföreningen KFO* anför att återbetalning av medlemsinsatser med högre belopp än insatsens nominella värde bör anses utgöra en värdeöverföring från föreningen i form av vinstutdelning och att det bör införas lagregler som tydliggör det. Regeringen konstaterar att den aktuella formen av utbetalning sker i samband med att medlemmen lämnar föreningen. Utbetalningen är i regeringens förslag systematiskt inordnad i regelverket om återbetalning av medlemsinsatser. När reglerna om värdeöverföringar infördes i lagen om ekonomiska föreningar uttalades i lagförarbetena att återbetalning av medlemsinsatser följer ett särskilt regelverk när det gäller bl.a. borgenärsskyddet och att det därför inte finns skäl att låta sådana återbetalningar omfattas av bestämmelserna om värdeöverföringar, som delvis har ett motsvarande syfte.

Samma bedömning gjordes beträffande bl.a. återbetalning av överinsatser och återbetalning till förlagsandelsinnehavare (se prop. 2015/16:4 s. 156 f.).

Som anges ovan föreslår regeringen att de nu aktuella utbetalningarna ska omfattas av samma borgenärsskyddsregler som ordinarie återbetalningar av medlemsinsatser. Att låta utbetalningarna omfattas av reglerna om värdeöverföringar skulle medföra en klart mer komplicerad reglering. Mot bakgrund av det anförda framstår det inte heller som nödvändigt.

Utredningen föreslår att en förening som i sina stadgar har bestämmelser om återbetalning av medlemsinsatser utöver nominellt belopp ska anmärka det i sin årsredovisning som en tilläggsupplysning. I prop. 2015/16:4 bedömde regeringen att ett sådant krav inte behövde införas såvitt avser kooperativa hyresrättsföreningar (s. 189). Regeringen gör ingen annan bedömning beträffande arbetskooperativa föreningar. Det är tillräckligt att de belopp som betalas ut synliggörs i medlemsförteckningen och årsredovisningen.

5 Skattefrågor

5.1 Behandlingen av ekonomiska föreningar i skattehänseende

Ekonomiska föreningar beskattas i huvudsak som aktiebolag. Utgångspunkten är att vinst hos ekonomiska föreningar dubbelbeskattas, dvs. först betalar föreningen skatt för sin vinst och därefter betalar andelsägaren skatt på den utdelning som föreningen lämnar. För ekonomiska föreningar som är kooperativa i skatterättslig mening gäller dock sådana lättnader att de som utgångspunkt är enkelbeskattade. En förening är kooperativ om den är öppen för nya medlemmar på det sätt som anges i lagen om ekonomiska föreningar och tillämpar lika rösträtt, se 39 kap. 21 § inkomstskattelagen. Enkelbeskattningen åstadkoms genom att föreningen har avdragsrätt dels för kooperativ utdelning, dvs. återbäring eller efterlikvider på medlemmarnas köp eller försäljningar, dels för utdelning på medlemsinsatser och förlagsinsatser (prop. 1996/97:163 s. 34 f.). Avdragsrätten för kooperativ utdelning har dock i vissa fall begränsats. Om en förening har medlemmar som får sådan utdelning som enligt 42 kap. 14 § inkomstskattelagen inte ska tas upp hos dem och det inte är fråga om enbart enstaka sådana medlemmar, får utdelningen dras av med högst ett belopp som motsvarar 80 procent av statslåneräntan vid utgången av november året närmast före det kalenderår under vilket beskattningsåret går ut multiplicerat med summan av medlemmarnas omsättning med föreningen.

För medlemmar i en producentkooperation är utdelning en skattepliktig intäkt i medlemmens näringsverksamhet, medan utdelning till en medlem i en konsumentkooperation tas upp i inkomstslaget kapital. Om den ekonomiska föreningen är ett fåmansföretag, kan det bli fråga om att utdelningen ska beskattas i inkomstslaget tjänst. Utdelning i form av återbäring som enbart minskar den skattskyldiges levnadskostnader ska inte tas upp till beskattning.

Beskattning av utbetalning när en medlem går ur ett arbetskooperativ

Regeringens förslag: Om en medlem som har gått ur en arbetskooperativ ekonomisk förening får utbetalt ett högre belopp än medlemsinsatsens nominella värde, med tillägg för eventuella emissionsinsatser, ska det överskjutande beloppet skattemässigt behandlas som lön till medlemmen om denne är en fysisk person. Medlemmen ska beskattas i inkomstslaget tjänst och föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp. Beloppet ska vara socialavgiftspliktigt.

Om utbetalningen görs till en investerande medlem som är en fysisk person, ska dock beloppet behandlas som utdelning till medlemmen och tas upp i inkomstslaget kapital. Om medlemmen är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet, ska utbetalningen också behandlas som utdelning men beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet. Föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp.

Regeringens bedömning: En arbetskooperativ ekonomisk förening bör ha samma rätt till avdrag för utdelning till en investerande medlem som föreningen har för utdelning till en annan medlem.

Utredningens förslag: Överensstämmer inte med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår att en utbetalning av det aktuella slaget skattemässigt alltid ska behandlas som utdelning. Enligt utredningens förslag ska en arbetskooperativ förening inte ha rätt till avdrag för utdelning till en investerande medlem (se SOU 2010:90 s. 661 och 668).

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Skatteverket* anser att den del av en utbetalning till en medlem som överstiger den ursprungligen inbetalda medlemsinsatsen ska behandlas som lön i stället för utdelning. *Companion Sverige* menar att utbetalningarna bör jämföras med utbetalning av emissionsinsatser.

Förslaget och bedömningen i promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar: Överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Skatteverket*, tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har ingen invändning mot dem. *Arbetsgivarföreningen KFO* och *Companion Sverige* avstyrker förslaget. De anför att återbetalning av medlemsinsatser med högre belopp än insatsens nominella värde bör behandlas som utdelning. *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)*, som också avstyrker förslaget, konstaterar att den del av det utbetalda beloppet som överstiger inbetalda insatser och emissionsinsatser ur föreningsrättslig synvinkel är en värdeöverföring och bör betraktas så även inkomstskatterettsligt. Även *Företagarna* avstyrker förslaget och bedömer att en värdestegring på insatt kapital bör beskattas utifrån huvudregeln, dvs. som inkomst av kapital. *Svenskt Näringsliv* anser att utbetalningen avser eget kapital och att beskattning därför ska ske inom de regelverk som har utformats för sådana inkomster, dvs. inom

inkomstslaget kapital. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anför att det finns skäl att överväga om utbetalningar som överstiger medlemsinsatsen ska beskattas på annat sätt än som inkomst av tjänst.

Prop. 2017/18:253

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Utbetalning till fysiska personer

Utredningen föreslår att det utbetalda belopp som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen skattemässigt ska behandlas som en utdelning till medlemmen och att föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp (se SOU 2010:90 s. 668 f.). Det är också så motsvarande utbetalningar i kooperativa hyresrättsföreningar behandlas, se 39 kap. 23 § och 42 kap. 19 § inkomstskattelagen och prop. 2015/16:4 s. 199 f.

Skatteverket anser att ett sådant synsätt beträffande arbetskooperativ leder till att ett belopp som närmast bör ses som uppskjuten lön beskattas i inkomstslaget kapital i stället för i inkomstslaget tjänst, samtidigt som föreningen slipper betala socialavgifter på beloppet. I stället för att det överskjutande beloppet behandlas som utdelning bör det därför enligt *Skatteverket* behandlas som lön och lönekostnad. *Companion Sverige* anför däremot att utbetalningarna kan jämföras med utbetalning av emissionsinsatser. Det skulle innebära att föreningen får göra avdrag för utbetalningen och att medlemmen beskattas som för en utdelning (jfr 39 kap. 24 a § och 42 kap. 19 § inkomstskattelagen).

I promemorian *Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar* görs bedömningen att övervägande skäl talar för att utbetalningarna bör behandlas som lön till medlemmen och som lönekostnad hos föreningen. Enligt bedömningen i promemorian är det i ett typiskt arbetskooperativ medlemmarnas arbetsinsats som är det centrala i föreningens verksamhet. För den enskilde medlemmen kan medlemskapet och betalningen av en medlemsinsats ses som en förutsättning för att få anställning i föreningen eller tillgång till de uppdrag som förmedlas av föreningen. De allra flesta av de medlemmar som kommer i fråga för den nya formen av utbetalning har sannolikt utfört arbete åt föreningen, som anställda eller på annan grund. Bedömningen i promemorian är därför att det ligger nära till hands att se utbetalningen som en ersättning för utfört arbete.

Enligt promemorian skulle utredningens förslag att utbetalningarna ska behandlas som utdelning kunna påverka medlemmarna i en arbetskooperativ förening att sänka sina löner för att i stället ta ut beloppet som återbetalda medlemsinsatser när de lämnar föreningen. I promemorian anges flera anledningar till varför detta skulle vara problematiskt. Det kan skapa en ryckighet i föreningens ekonomi om utbetalningar, som annars hade fördelats över en längre period, tas ut vid ett tillfälle. Särskilt om flera medlemmar samtidigt lämnar en mindre förening kan det vara svårt för föreningen att hantera situationen. Riskerna ökar också för de enskilda medlemmar som väljer att skjuta upp sin lön till dess att de lämnar föreningen. Eftersom utbetalningen är begränsad till medlemmens andel av föreningens eget kapital, kan en enskild medlem aldrig vara säker på att få tillbaka det belopp som han eller hon har "satt av" genom att minska sin lön. Det kan inte heller bortses från att utredningens förslag öppnar för

Prop. 2017/18:253 skattemässig inkomstomvandling där ökade återbetalningar av medlemsinsatser och minskade löner används som ett sätt att minska både skatt och socialavgifter. I promemorian föreslås därför att en utbetalning ska behandlas som lön till medlemmen och lönekostnad hos föreningen.

Arbetsgivarföreningen KFO, Svensk Kooperation och Coompanion Sverige anför att belopp som överstiger inbetalda eller genom insatsemision tillgodoförda medlemsinsatser bör anses utgöra en värdeöverföring i form av vinstutdelning (se avsnitt 4) och skattemässigt bör behandlas som utdelning. *Lantbrukarnas Riksförbund* anför att det utbetalda beloppet i den del som överstiger inbetalda insatser och emissionsinsatser ur föreringsrättslig synvinkel är en värdeöverföring från föreningen, dvs. en utbetalning ur fritt kapital utan någon motprestation och att beloppet bör betraktas så även inkomstskatterättsligt. *Företagarna* och *Svenskt Näringsliv* menar att utbetalningarna bör beskattas som inkomst av kapital.

Arbetsgivarföreningen KFO och Svensk Kooperation anser vidare att det inte är troligt att medlemmar skulle avstå lön om utbetalningen skulle behandlas som utdelning, bl.a. då föreningen kan gå med förlust och förbruka det fria kapitalet. Lantbrukarnas Riksförbund och Svenskt Näringsliv anför liknande synpunkter. Enligt *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* kan medlemmen mycket väl ha den lön som erhålls från arbetskooperativet som huvudsaklig försörjning. I ett sådant fall är det inte troligt att någon inkomstomvandling kommer i fråga. Fakultetsnämnden anser även att det inte är motiverat att beskatta utbetalningar som inkomst av tjänst i de fall där värdetillväxten beror på andra faktorer än medlemmens arbetsinsats, t.ex. den allmänna konjunkturen. På grund av svårigheterna att avgöra vilka utbetalningar som har respektive inte har sin grund i medlemmens arbetsinsats anser fakultetsnämnden dock att det inte bör införas någon metod för fördelning mellan inkomst av tjänst och andra inkomster, utan att utbetalningarna bör beskattas som inkomst av antingen tjänst eller kapital. Lantbrukarnas Riksförbund anför att arbetskooperativ inte sällan torde ha andra anställda än medlemmar. Den del av fritt eget kapital som är hänförligt till dessa personers arbetsinsats kan inte ses som ersättning för medlemmarnas arbete.

I likhet med bedömningen i promemorian anser regeringen att det kan antas att den värdetillväxt som sker i ett arbetskooperativ i hög utsträckning är hänförlig till medlemmarnas arbetsinsats. Ett arbetskooperativ är som anges i avsnitt 4 en särskild form av ekonomisk förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något annat sätt arbetar i dess verksamhet. Det är därför rimligt att se en utbetalning från en arbetskooperativ ekonomisk förening med ett belopp som överstiger den inbetalda insatsen som en ersättning för utfört arbete, även om föreningens beräkningsgrund för utbetalningen i det enskilda fallet inte utgår från t.ex. medlemmens anställningstid. Regeringen instämmer vidare i bedömningen i promemorian att det finns en risk för att inkomstomvandling sker om utbetalningarna skulle behandlas som utdelning och att det skulle vara problematiskt av de skäl som anges i promemorian.

Sammanfattningsvis anser regeringen att övervägande skäl talar för att en utbetalning bör behandlas som lön till medlemmen och lönekostnad hos föreningen. Beskattning hos medlemmen bör därmed ske i inkomstslaget tjänst om medlemmen är en fysisk person som inte bedriver näringsverksamhet eller är en investerande medlem (se vidare nedan).

I och med att en utbetalning som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen och det som eventuellt tillgodoförts genom insatsemission är inkomst av tjänst enligt inkomstskattelagen blir den också skattepliktig inkomst för utomlands bosatta, se 5 § 10 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. Någon ändring i den lagen behövs inte.

Statens jordbruksverk anför att frågan om det är möjligt att tillämpa reglerna om ackumulerad inkomst inte berörs i promemorian och efterfrågar ett klargörande i denna del. Bestämmelserna om ackumulerad inkomst finns i 66 kap. inkomstskattelagen. Med ackumulerad inkomst menas en förvärvsinkomst som en fysisk person eller ett dödsbo får in ett beskattningsår, men som har tjänats in under minst två beskattningsår eller på något annat sätt hänför sig till minst två beskattningsår (66 kap. 1 § inkomstskattelagen). Syftet med bestämmelserna är att mildra verkningarna av den statliga inkomstskattens progression (prop. 1990/91:54 s. 265). En särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst ska göras bara om den skattskyldige begär det (66 kap. 2 § inkomstskattelagen). I inkomstlagen tjänst kan en skattskyldig få särskild skatteberäkning för all ackumulerad inkomst med undantag för engångsbelopp till följd av personskada som avses i 11 kap. 38 § eller 39 § första stycket (66 kap. 3 § inkomstskattelagen). Enligt regeringens bedömning skulle reglerna om ackumulerad inkomst kunna tillämpas på utbetalningar när en medlem har gått ur ett arbetskooperativ. Huruvida förutsättningarna för särskild skatteberäkning är uppfyllda i ett enskilt fall är dock en fråga som får avgöras av rättstillämpningen.

Skatteverket påpekar att effekten av förslaget innebär att medlemmarnas skattemässiga situation blir än mer komplicerad att hantera och förstå än i dag och anser att det bör övervägas om inte medlemmarnas beskattning bör ses över ur ett större perspektiv. Även *Coompanion Sverige* efterlyser en större översyn som omfattar en utförlig och genomgripande utredning om hur ekonomiska föreningar ska beskattas i framtiden. Det ryms dock inte inom ramen för detta lagstiftningsärende att göra en större översyn av beskattningen av ekonomiska föreningar och deras medlemmar.

Utbetalning till investerande medlemmar

I en arbetskooperativ ekonomisk förening kan det också finnas investerande medlemmar, dvs. medlemmar som inte deltar i verksamheten på samma sätt som andra medlemmar utan endast bidrar med en medlemsinsats (se 1 kap. 8 § i den föreslagna lagen om ekonomiska föreningar, prop. 2017/18:185). Regeringen anser att en utbetalning som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen och det som eventuellt tillgodoförts genom insatsemission som lämnas till en investerande medlem som har gått ur föreningen inte på samma sätt som en utbetalning till en annan medlem kan ses som uppskjuten lön. I stället ligger det nära till hands att behandla en sådan utbetalning som utdelning, till den del beloppet överstiger medlemsinsatserna. För investerande medlemmar som är fysiska personer bör utbetalningen därför behandlas som utdelning och tas upp i inkomstlagen kapital. Frågan om föreningens avdragsrätt behandlas nedan.

Medlemmar i en ekonomisk förening kan vara både fysiska och juridiska personer. För juridiska personer bör utbetalningen behandlas som utdelning, till den del beloppet överstiger den inbetalda medlemsinsatsen och det som eventuellt har tillgodoförts genom insatsemission. Föreningen bör ha rätt till avdrag med motsvarande belopp (se 39 kap. 23 § inkomstskattelagen).

Utbetalning till fysiska personer som bedriver näringsverksamhet

Det förekommer att enskilda näringsidkare är medlemmar i en arbetskooperativ ekonomisk förening. Om den enskilda näringsidkarens innehav av en andel betingas av näringsverksamheten räknas den till denna verksamhet (13 kap. 7 § andra stycket inkomstskattelagen). I promemorian föreslås att utbetalningar utöver den nominella medlemsinsatsen till enskilda näringsidkare inte ska ses som lön, utan som utdelning. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anser att detta är en neutralitetsbrist i förhållande till anställda i ett arbetskooperativ och sådana som har osjälvständiga uppdrag från ett arbetskooperativ. En utbetalning över den nominella medlemsinsatsen kan bero på att näringsidkaren har utfört arbete för kooperativet och i ett sådant fall bör inkomsten enligt fakultetsnämndens uppfattning beskattas som inkomst av näringsverksamhet. Av samma skäl som för en anställd eller en osjälvständig uppdragstagare kan dock en sådan utbetalning ha en annan grund än utfört arbete. Sammantaget är det fakultetsnämndens uppfattning att utbetalningar till anställda, osjälvständiga uppdragstagare och enskilda näringsidkare av neutralitets-skäl bör behandlas på samma sätt.

Regeringen konstaterar att en utdelning på en andel i en arbetskooperativ ekonomisk förening som räknas som tillgång i en enskild näringsverksamhet ska tas upp som inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet, precis som ersättning för utfört arbete. Sett till skattens storlek är det alltså ingen skillnad om en utbetalning av nu aktuellt slag anses vara utdelning eller ersättning för utfört arbete. Mot denna bakgrund är det inte motiverat att införa en särskild bestämmelse i inkomstslaget näringsverksamhet som gäller utbetalning till enskilda näringsidkare, utan beskattningen i dessa fall bör regleras på samma sätt som för juridiska personer, som också ska ta upp utbetalningen i inkomstslaget näringsverksamhet. Utbetalningar till dessa medlemmar bör alltså ses som utdelning. Föreningen bör ha rätt till avdrag med motsvarande belopp (se 39 kap. 23 § inkomstskattelagen).

Utbetalning till fysiska personer som är delägare i fåmansföretag

Om en arbetskooperativ ekonomisk förening är ett fåmansföretag enligt reglerna i 57 kap. inkomstskattelagen, ska utdelningar, räntor, andra inkomster och kapitalvinster på tillgångar och förpliktelser i eller avseende föreningen fördelas mellan inkomstslaget tjänst och inkomstslaget kapital enligt de särskilda reglerna i 57 kap. inkomstskattelagen (de s.k. 3:12-reglerna). Detta förutsätter dock att medlemmen är en fysisk person som själv eller genom närstående har varit verksam i föreningen i en sådan omfattning att medlemmens andel är kvalificerad enligt reglerna i det kapitlet.

I promemorian föreslås att utbetalningar som görs till medlemmar i arbetskooperativ som är fåmansföretag ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst i sin helhet, dvs. utan att tillämpa den fördelning som föreskrivs i 57 kap. inkomstskattelagen.

Lantbrukarnas Riksförbund anför att reglerna i 57 kap. inkomstskattelagen tar sikte på att förhindra att arbetsinkomster omvandlas till kapitalinkomster. Konstruktionen av dagens regelsystem talar enligt Lantbrukarnas Riksförbund emot en ordning som innebär att man direkt lagreglerar en beskattning som inte tar hänsyn till inkomstens karaktär. Det utbetalda beloppet bör enligt Lantbrukarnas Riksförbund som utgångspunkt alltid hänföras till inkomstslaget kapital, med eventuell korrigering enligt reglerna i 57 kap. inkomstskattelagen.

Som nämns ovan anser regeringen att en utbetalning som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen och det som eventuellt tillgodoförts genom insatsemission inte bör behandlas som en utdelning om den betalas ut till en medlem som är en fysisk person (med undantag för investerande medlemmar och enskilda näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet). En sådan utbetalning bör i stället behandlas som lön till medlemmen. Det finns ingen anledning att frånga denna utgångspunkt när det gäller medlemmar i arbetskooperativ som är fåmansföretag. Det innebär att utbetalningar som görs till medlemmar i arbetskooperativ som är fåmansföretag i sin helhet bör tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst.

Avdrag för utdelning till investerande medlemmar i arbetskooperativ

En del i 2016 års modernisering av den hittillsvarande föreningslagen var att det infördes en möjlighet för ekonomiska föreningar att anta investerande medlemmar (prop. 2015/16:4 s. 110 f.).

Utredningen föreslår särskilda skatteregler för investerande medlemmar i arbetskooperativ. Även en investerande medlem i en sådan förening omfattas av rätten att få sin medlemsinsats återbetald med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Det är därför enligt utredningen rimligt att en investerande medlem får nöja sig med en låg direktavkastning i avvaktan på att han eller hon får ta del av upparbetade vinstmedel i samband med utträdet ur föreningen. Utredningen anser därför att en arbetskooperativ ekonomisk förening inte bör ha rätt att göra avdrag för utdelning på medlemsinsatser som har gjorts av investerande medlemmar.

Regeringen konstaterar att en investerande medlem i de flesta avseenden behandlas som vilken annan medlem som helst, enligt både föreningslagen och inkomstskattelagen (jfr prop. 2015/16:4 s. 116 f. och 198). I lagförarbetena uttalas t.ex. att det inte är påkallat att införa någon begränsning i fråga om den vinstutdelning som får lämnas till investerande medlemmar eller på något annat sätt reglera deras rätt till vinstutdelning. Det bör, enligt samma uttalande, stå föreningen fritt att i stadgarna eller genom stämmobeslut bestämma det som ska gälla i dessa avseenden (prop. 2015/16:4 s. 116 f.). Enligt regeringens mening gör sig detta gällande även för arbetskooperativa föreningar som väljer att införa en möjlighet till återbetalning av medlemsinsatsen med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Det bör alltså vara upp till föreningen att, inom ramen för det som är tillåtet enligt föreningslagen och likhetsprincipen, välja vilken utdelningspolicy

Prop. 2017/18:253 den ska ha. Skattelagstiftningen bör inte användas för att styra detta val. Föreningen bör därför ha samma rätt till avdrag för utdelning till en investerande medlem som till en annan medlem (se 39 kap. 23 § inkomstskattelagen).

5.3 Skatteavdrag och uppgiftsskyldighet

Regeringens förslag: Skatteavdrag ska göras från den del av utbetalningen som är skattepliktig enligt inkomstskattelagen när en medlem har gått ur en arbetskooperativ förening. En sådan utbetalning räknas som ersättning för arbete.

Regeringens bedömning: Det behövs inte någon ny skyldighet att lämna uppgifter till Skatteverket till ledning för verkets beslut om rätt skatter och avgifter.

Utredningens förslag och bedömning: Utredningen innehåller inte några förslag eller bedömningar avseende skatteavdrag eller uppgiftsskyldighet med anledning av förslaget om återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ.

Förslaget och bedömningen i promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar: Överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Skatteförfarandet

Förfarandet vid uttag av skatter och avgifter regleras i skatteförfarandelagen (2011:1244). Där finns bl.a. bestämmelser om skatteavdrag och skyldighet att lämna kontrolluppgifter och skattedeklaration.

Skatteavdrag

Den som betalar ut ersättning för arbete, ränta, utdelning eller annan avkastning som är skattepliktig enligt inkomstskattelagen ska göra skatteavdrag. Skatteavdrag ska göras vid varje tillfälle då utbetalning sker (10 kap. 2 § skatteförfarandelagen). Skatteavdrag ska enligt huvudregeln göras från kontant ersättning för arbete. Som ersättning för arbete räknas även bl.a. pension och sjukpenning (10 kap. 3 § skatteförfarandelagen). I 10 kap. 4–13 §§ skatteförfarandelagen finns bestämmelser om undantag från skyldigheten att göra skatteavdrag från ersättning för arbete, t.ex. i fråga om begränsade belopp. Skatteverket kan också besluta om befrielse från skatteavdrag.

I propositionen föreslås det ett tillägg i 10 kap. 3 § inkomstskattelagen, där det framgår att den del av utbetalningen som avses i den nya 11 kap. 16 § samma lag när en medlem har gått ur en ekonomisk förening ska räknas till inkomstslaget tjänst. Av 11 kap. 16 § inkomstskattelagen framgår det att ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en

sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del som beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

I avsnitt 5.2 föreslås det att en utbetalning ska behandlas som lön till medlemmen och att beskattning hos medlemmen därmed bör ske i inkomstslaget tjänst. Regeringen anser att det är lämpligt att skatteavdrag även ska göras från en sådan utbetalning. I 10 kap. 3 § andra stycket skatteförfarandelagen bör det därför läggas till en punkt där det framgår att den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen när en medlem har gått ur en ekonomisk förening ska räknas som ersättning för arbete.

Kontrolluppgifter

Kontrolluppgifter ska enligt 14 kap. 1 § skatteförfarandelagen lämnas för andra än uppgiftslämnaren själv till ledning för bl.a. bestämmande av underlag för att ta ut skatt enligt inkomstskattelagen.

Kontrolluppgifter ska lämnas för varje kalenderår och ska normalt ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari närmast efterföljande kalenderår (24 kap. 1 § skatteförfarandelagen). Om någon inte har fullgjort sin kontrolluppgiftsskyldighet, kan Skatteverket enligt 37 kap. 2 § skatteförfarandelagen förelägga denne att fullgöra skyldigheten.

Den som är skyldig att lämna kontrolluppgift ska normalt senast den 31 januari närmast efter det år som kontrolluppgiften gäller informera den som uppgiften avser om de uppgifter som lämnas i kontrolluppgiften (34 kap. 3 § första stycket skatteförfarandelagen).

Skatteverket ska före den 15 april året efter utgången av beskattningsåret underrätta fysiska personer och dödsbon som kan antas vara deklaras-skyldiga om bl.a. de kontrolluppgifter som har kommit in till Skatteverket som underlag för bl.a. beslut om slutlig skatt (31 kap. 4 § skatteförfarandelagen). Underrättelsen sker genom att uppgifterna anges i det fastställda formuläret för inkomstdeklarationen, se 6 kap. 6 § andra stycket skatteförfarandeförordningen (2011:1261). Numera har kontrolluppgifterna i många fall en funktion av inkomstuppgift som direkt ligger till grund för beskattningen. I dag är det alltså ofta den deklarationsskyldige som ska kontrollera att uppgiftslämnaren har uppgett rätt uppgifter. Om en uppgift som den deklarationsskyldige har fått underrättelse om är korrekt, ska den deklarationsskyldige godkänna uppgiften. Om en uppgift är felaktig eller saknas, ska den deklarationsskyldige genom ändring eller tillägg lämna de uppgifter som behövs (31 kap. 5 § skatteförfarandelagen).

Skatteverket ska för varje beskattningsår besluta om slutlig skatt på grundval av uppgifter som har lämnats i en inkomstdeklaration, kontrolluppgifter och vad som i övrigt har kommit fram vid utredning och kontroll (56 kap. 2 § skatteförfarandelagen).

I 15 kap. skatteförfarandelagen finns bestämmelser om kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget tjänst. En kontrolluppgift ska enligt 15 kap. 2 § första stycket skatteförfarandelagen lämnas om utgiven ersättning och förmån som utgör intäkt i inkomstslaget tjänst. En kontrolluppgift ska inte lämnas om ersättningen eller förmånen är skattefri av någon annan

Prop. 2017/18:253 anledning än förhållandena hos mottagaren och inte heller är avgiftspliktig enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Som utgiven ersättning räknas även belopp som är intäkt i inkomstslaget tjänst och som enligt en bestämmelse i inkomstskattelagen eller någon annan lag ska anses som utbetalt (15 kap. 2 § andra stycket skatteförfarandelagen).

I 10 kap. inkomstskattelagen finns grundläggande bestämmelser för inkomstslaget tjänst, bl.a. bestämmelser om vilka inkomster som räknas till inkomstslaget tjänst. I 11 kap. inkomstskattelagen finns bestämmelser om vad som ska tas upp i inkomstslaget tjänst.

Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon (15 kap. 3 § skatteförfarandelagen) och enligt huvudregeln lämnas av den som har gett ut ersättningen eller förmånen (15 kap. 4 § skatteförfarandelagen). I 15 kap. 8 § skatteförfarandelagen finns bestämmelser om undantag från skyldigheten att lämna kontrolluppgift.

I kontrolluppgiften ska anges bl.a. värdet av den ersättning eller förmån som har getts ut (15 kap. 9 § skatteförfarandelagen).

I 16 kap. skatteförfarandelagen finns bestämmelser om kontrolluppgift om intäkt och avdrag i inkomstslaget näringsverksamhet. Kontrolluppgift ska lämnas om vissa angivna ersättningar och förmåner (16 kap. 1 § skatteförfarandelagen). Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och i vissa fall även för juridiska personer. Den som har gett ut ersättningen eller förmånen ska lämna kontrolluppgiften (16 kap. 2 § skatteförfarandelagen). I kontrolluppgiften ska uppgifter lämnas om bl.a. ersättning och förmån som har getts ut för arbete och som utgivaren har gjort eller varit skyldig att göra skatteavdrag från (16 kap. 3 § 1 skatteförfarandelagen).

Uppgifter om bl.a. utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag ska framöver lämnas löpande till Skatteverket på individnivå, dvs. per betalningsmottagare (se vidare nedan under avsnittet Arbetsgivardeklaration). Bestämmelserna i bl.a. 16 kap. 1–3 §§ skatteförfarandelagen ändras från och med den 1 januari 2019. Bestämmelsen i 16 kap. 1 § skatteförfarandelagen ändras så att kontrolluppgift om ersättningar och förmåner som ska hänföras till inkomstslaget näringsverksamhet inte ska lämnas, om ersättningen eller förmånen har redovisats av utgivaren i en arbetsgivardeklaration. Bestämmelsen i 16 kap. 3 § skatteförfarandelagen ändras så att bl.a. skyldigheten att i kontrolluppgiften lämna uppgift om ersättning och förmån som har getts ut för arbete och som utgivaren har gjort eller varit skyldig att göra skatteavdrag från slopas. Sådana uppgifter ska framöver lämnas på individnivå i arbetsgivardeklarationen (prop. 2016/17:58 s. 72 f. och 182).

Enligt 19 kap. 1 § skatteförfarandelagen ska kontrolluppgift lämnas till Skatteverket om bl.a. utdelning på delägarätter. Termen delägar rätt och vad som avses med utdelning har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (3 kap. 2 § skatteförfarandelagen). Av 48 kap. 2 § inkomstskattelagen framgår att med delägar rätt avses bl.a. en andel i en ekonomisk förening.

Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som har tillgodoräknat eller betalat ut utdelning (19 kap. 2 och 3 §§ skatte-

förfarandelagen). I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om tillgodoräk-
nad eller utbetald utdelning (19 kap. 5 § skatteförfarandelagen). Aktuell
kontrolluppgift lämnas inte för juridiska personer.

Prop. 2017/18:253

Arbetsgivardeklaration

Av 26 kap. 2 § 1 skatteförfarandelagen framgår att en skattedeklaration ska lämnas av den som är skyldig att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter eller som har gjort ett skatteavdrag utan att vara skyldig att göra det. Skatteavdrag och arbetsgivaravgifter ska redovisas i en arbetsgivardeklaration för redovisningsperioder. Den som är registrerad ska lämna arbetsgivardeklaration för varje redovisningsperiod. Om den registrerade skriftligen upplyser Skatteverket om att det varken finns skatteavdrag eller arbetsgivaravgifter att redovisa för en viss redovisningsperiod, behöver deklaration dock inte lämnas för den perioden (26 kap. 3 § skatteförfarandelagen). En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad (26 kap. 10 § skatteförfarandelagen).

Skatter och avgifter som ska redovisas i en skattedeklaration ska vara betalda senast den dag då deklarationen ska ha kommit in till Skatteverket (normalt den 12:e eller 26:e i månaden efter redovisningsperioden). För den som ska lämna arbetsgivardeklaration den 26:e i månaden efter redovisningsperioden är förfallodagarna för skatteavdrag och arbetsgivaravgifter i stället den 12:e, i januari den 17:e, i månaden efter redovisningsperioden (62 kap. 3 § skatteförfarandelagen).

Beslut om bl.a. skatteavdrag och arbetsgivaravgifter ska fattas för varje redovisningsperiod för sig med ledning av innehållet i skattedekclarationer och andra tillgängliga uppgifter (53 kap. 1 § första stycket skatteförfarandelagen).

Uppgifter om bl.a. utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag ska framöver lämnas löpande till Skatteverket på individnivå, dvs. per betalningsmottagare. Uppgifterna ska normalt lämnas månadsvis i en arbetsgivardeklaration i stället för årligen i en kontrolluppgift. En arbetsgivardeklaration som ska innehålla uppgifter om ersättning till en viss betalningsmottagare ska också innehålla vissa andra uppgifter som i dag lämnas i bl.a. kontrolluppgiften om intäkt i inkomstslaget tjänst. Den som är skyldig att lämna uppgifter om en viss betalningsmottagare i en arbetsgivardeklaration ska informera den som uppgifterna avser om de uppgifter om denne som lämnas i arbetsgivardeklarationen. Även Skatteverket ska underrätta fysiska personer och dödsbon som kan antas vara skyldiga att lämna inkomstdeklaration om uppgifter om betalningsmottagare i arbetsgivardeklarationer. Skatteverket ska besluta om slutlig skatt på grundval av bl.a. sådana uppgifter.

De flesta av dessa regler träder i kraft den 1 juli 2018. För uppgiftsskyldiga som ska föra en personalliggare och som vid ikraftträdandet har fler än 15 anställda, ska bestämmelserna tillämpas från och med den dagen. För övriga uppgiftsskyldiga ska bestämmelserna tillämpas från och med den 1 januari 2019 (prop. 2016/17:58, bet. 2016/17:SkU21, rskr. 2016/17:256, SFS 2017:387). Från och med den 1 juli 2018 till den 1 januari 2019 kommer rapportering att behöva göras enligt både det nu gällande och det nya systemet.

Som framgår ovan får Skatteverket tillgång till de uppgifter om ersättningar och utdelningar som är aktuella i detta lagstiftningsärende. Några lagändringar behöver inte göras för att Skatteverket ska få tillgång till relevant information i detta avseende. Motsvarande bedömning har gjorts i fråga om återbetalning av medlemsinsatser i kooperativa hyresrättsföreningar, se prop. 2015/16:4 s. 201.

6 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Förslagen ska träda i kraft den 1 januari 2019.

Utredningens förslag: Överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2013 (se SOU 2010:90 s. 673 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Förslaget i promemorian med utkast till lagrådsremiss: Överensstämmer inte med regeringens förslag. I promemorian föreslås det att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2018.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Förslaget i promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Sveriges advokatsamfund* anser att det bör klargöras att utbetalningar av belopp som överstiger tillgodoförda medlemsinsatser kan avse insatser som har sin grund även i förhållanden före ikraftträdandet.

Skälen för regeringens förslag: Förslagen i denna proposition kan antas bli behandlade i riksdagen i sådan tid att de kan träda i kraft den 1 januari 2019.

Enligt den hittillsvarande regleringen är det inte möjligt för andra ekonomiska föreningar än sambruksföreningar och kooperativa hyresrättsföreningar att återbetala en medlemsinsats med ett högre belopp än inbetalda och tillgodoförda medlemsinsatser (se prop. 2015/16:4 s. 122 f.). Förslagen i den förevarande propositionen innebär att sådan återbetalning blir möjlig även för arbetskooperativa ekonomiska föreningar efter den 31 december 2018. Som *Sveriges advokatsamfund* är inne på kan sådana utbetalningar även grunda sig på medlemsinsatser som har gjorts före det datumet. Det behövs inga övergångsbestämmelser som rör förhållanden före ikraftträdandet.

Regeringens bedömning: Förslagen ökar handlingsfriheten för de arbetskooperativa föreningarna och deras medlemmar.

Förslagen får försumbara offentligfinansiella effekter. Eventuella tillkommande kostnader för Skatteverket kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Förslagen bedöms inte få några effekter för domstolarna.

Utredningens bedömning: Utredningen uttalar sig inte särskilt om konsekvenserna av de nu aktuella förslagen.

Bedömningen i promemorian med utkast till lagrådsremiss: I promemorian görs ingen särskild bedömning av de nu aktuella förslagen.

Bedömningen i promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den. *Näringslivets Regelnämnd NNR* anser att underlaget är otillräckligt och efterfrågar om alternativa lösningar har övervägts. *Näringslivets Regelnämnd NNR* anför också att förslaget innebär att en utbetalning som historiskt och typiskt sett har betraktats som avkastning på kapital nu i stället ska jämföras med lön och att det riskerar att få större konsekvenser än vad som antas i promemorian. *Tillväxtverket* efterlyser en analys av konsekvenserna för mindre företag och bedömer att förslaget riskerar att försvåra för ekonomiska föreningar som är arbetskooperativ i stället för att förenkla för dem.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för enskilda

Förslagen i propositionen rör arbetskooperativa ekonomiska föreningar. Det saknas säkra uppgifter om hur många sådana det finns. Det totala antalet registrerade ekonomiska föreningar var i mars 2018 knappt 15 000. En mindre del av dessa kan antas vara aktiva arbetskooperativ.

Arbetskooperativa ekonomiska föreningar kan vara organiserade på många olika sätt och verksamma i vitt skilda branscher (se avsnitt 4). De kan vara av olika storlek sett till t.ex. antalet anställda och insatskapitalets storlek.

När möjligheten att återbetala medlemsinsatser vidgas ökar handlingsfriheten för de arbetskooperativa föreningarna och deras medlemmar. Föreningarna får ytterligare en valmöjlighet när det gäller användningen av föreningens kapital. Incitamenten att låta upparbetat kapital stanna kvar i föreningen ökar, vilket stärker föreningarnas ekonomiska ställning och öppnar för ökade investeringar.

Det är i dag inte möjligt för arbetskooperativa ekonomiska föreningar att återbetala en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Denna form av utbetalning har därför inte, som *Näringslivets Regelnämnd NNR* hävdar, historiskt och typiskt sett betraktats som avkastning på kapital. Jämfört med utredningens förslag innebär däremot förslagen i denna proposition att medlemmar som är fysiska personer, men

Prop. 2017/18:253 inte investerande medlemmar eller enskilda näringsidkare, och som tar emot den nya formen av utbetalning kan få betala högre skatt än vad de skulle få med utredningens förslag. Dessutom ska skatteavdrag göras. Förslagen innebär dessutom att det kommer att utgå socialavgifter som inte skulle tas ut med utredningens förslag.

Tillväxtverket anför att promemorians konsekvensanalys inte tar upp om mindre ekonomiska föreningar kan komma att påverkas mer av förslagen, exempelvis när det gäller den administrativa bördan. Regeringens bedömning är att förslagen ger en begränsad ökning av den administrativa bördan. Möjligheten att återbetala medlemsinsatser med högre belopp innebär just en möjlighet och är inte tvingande. De föreningar som väljer att införa möjligheten kommer att ha en administrativ engångskostnad för den stadgeändring som krävs. Kostnaden får dock antas vara liten. Eftersom förslaget rör arbetskooperativ är det rimligt att anta att löneutbetalningar är rutin. Förslaget om att den ökade möjligheten till utbetalning ska lönebeskattas bör därmed ha mycket marginella effekter på den administrativa bördan, för både stora och små arbetskooperativa ekonomiska föreningar.

Förslagen bedöms inte ha några särskilda fördelningseffekter eller någon effekt på företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Förslagen bedöms inte ha någon betydelse för jämställdheten mellan kvinnor och män och inte någon miljöpåverkan.

Offentligfinansiella konsekvenser

För att en förening ska kunna betala ut en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde krävs bestämmelser om det i stadgarna (se avsnitt 4). Sådana stadgebestämmelser kan bara införas om samtliga röstberättigade i föreningen samtycker. En utbetalning blir därtill aktuell först när en medlem lämnar föreningen. De nya reglerna kommer därför att få effekt med viss fördröjning.

Det är i dag inte möjligt för en medlem som går ur ett arbetskooperativ att få ut ett högre belopp än den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser. Om medlemmen är anställd av föreningen, får medlemmen lön för sin arbetsinsats. Föreningen kan även löpande besluta om vinstutdelning till medlemmarna eller besluta om insatsemission, dvs. att utdelningsbara vinstmedel förs över till det bundna medlemsinsatskapitalet. En insatsemission leder till att det kapital som en medlem har rätt att ta med sig när han eller hon lämnar föreningen ökar.

Utbetalningar med ett högre belopp än den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser föreslås beskattas som inkomst av tjänst. Det kan därför inte antas uppstå någon växling från löpande löneutbetalningar till utträdesutbetalningar, eftersom den skattemässiga behandlingen av dessa betalningar blir densamma. Förslagen beräknas få försumbara konsekvenser för de offentliga finanserna.

Alternativa lösningar har övervägts. Utredningen föreslår att de aktuella utbetalningarna skattemässigt ska behandlas som inkomst av kapital. Om utredningens förslag skulle väljas, skulle skatteintäkterna bli lägre än enligt förslagen i denna proposition. Detta skulle komma till uttryck genom lägre inbetalningar av både inkomstskatt och socialavgifter. Ökade intäkter av kapitalinkomstskatt skulle endast delvis kompensera bortfallet.

Enligt *Skatteverket* medför förslagen inga större konsekvenser för myndigheten. Regeringen konstaterar att Skatteverket kan behöva ändra informationsmaterial till följd av förslaget avseende utbetalningar till medlemmar i arbetskooperativ. Dessa förändringar kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande kostnader för Skatteverket kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslagen inte få några effekter.

Förslagets förhållande till EU-rätten

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100, avsnitt 5.5, bet. 2014/15:FiU20, rskr. 2014/15:254). Av riktlinjerna framgår att en viktig princip för skattepolitiken är att regelverket ska vara förenligt med EU-rätten. Förslagen bedöms vara förenliga med det EU-rättsliga regelverket.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar

5 kap. Medlemsförteckning

Medlemsförteckningens innehåll

3 § Medlemsförteckningen ska innehålla uppgifter om

1. varje medlems namn och postadress,
2. i förekommande fall, att medlemmen är en investerande medlem,
3. den tidpunkt då medlemmen gick in i föreningen,
4. det antal medlemsinsatser som medlemmen deltar med i föreningen,
5. det sammanlagda beloppet, enligt den senast fastställda balansräkningen, av medlemsinsatser som har betalats in eller tillgodoförts genom insatsemission,
6. summan av de *belopp* som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har *betalats ut* eller som högst ska *betalas ut* enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och
7. tiden för *utbetalningarna* enligt 6.

Paragrafen reglerar medlemsförteckningens innehåll. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Genom ändringarna i *punkterna* 6 och 7 tydliggörs att även en utbetalning med ett belopp som överstiger medlemsinsatsens storlek ska anges i medlemsförteckningen (jfr 10 kap. 11 § andra stycket).

6 kap. Föreningsstämma

Majoritetskrav vid ändring av stadgarna

36 § Ett beslut om ändring av stadgarna som innebär att en medlems skyldighet att betala insatser eller avgifter till föreningen ökas eller att medlemmens rätt till vinst inskränks är giltigt om minst tre fjärdedelar av de röstande har röstat för det.

Ett beslut om ändring av stadgarna är giltigt om samtliga röstande på föreningsstämman har röstat för det, om beslutet innebär att

1. en medlems rätt till föreningens tillgångar vid dess upplösning inskränks,

2. en medlems rätt att få ut ett belopp enligt 10 kap. inskränks och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes, eller

3. en medlems rätt att gå ur föreningen försämras och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes.

Ett beslut om att i stadgarna ta in sådana bestämmelser som avses i 10 kap. 11 § andra stycket är giltigt om samtliga röstberättigade i föreningen har röstat för det.

Paragrafen innehåller särskilda majoritetskrav vid vissa fall av stadgeändring. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Tredje stycket är nytt. Det innebär att en stadgeändring som går ut på att föreningen ska kunna återbetala medlemsinsatser med högre belopp än insatsernas nominella värde kräver samtycke från samtliga röstberättigade i föreningen. En sådan stadgebestämmelse får endast förekomma i en arbetskooperativ förening. Se vidare författningskommentaren till ändringen i 10 kap. 11 §.

10 kap. Medlemsinsatser

Återbetalning av medlemsinsatser när ett medlemskap upphör

Storlek på belopp som ska återbetalas

11 § En medlem som har gått ur föreningen har rätt att sex månader efter det att medlemskapet upphörde få ut sina medlemsinsatser. Detta gäller inte om medlemmens andel förvärvas av någon annan enligt 4 kap. 4 eller 5 §.

En förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med en egen arbetsinsats i föreningens verksamhet får i stadgarna bestämma att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att tillsammans med sina medlemsinsatser enligt första stycket få ut ett belopp som överstiger medlemsinsatserna.

Det belopp som betalas ut enligt första eller andra stycket får inte överstiga den del av föreningens eget kapital som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna inte räknas med.

Paragrafen behandlar återbetalning av medlemsinsatser när en medlem går ur föreningen. Övervägandena finns i avsnitt 4.

I *andra stycket*, som är nytt, införs en möjlighet för arbetskooperativa föreningar att betala ut ett högre belopp än en insats nominella värde. En

Stycket innebär att det i stadgarna för en arbetskooperativ förening kan bestämmas att en medlem som går ur föreningen har rätt att få ut ett högre belopp än det som följer av första stycket. En arbetskooperativ förening kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med en egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Det ska alltså finnas anställningsavtal eller liknande avtal, t.ex. konsultavtal, mellan föreningen och de enskilda medlemmarna. Det är dock inte nödvändigt att samtliga medlemmar står i anställningsförhållande eller motsvarande till föreningen. Det kan finnas medlemmar som deltar i föreningen på något annat sätt och det kan även finnas investerande medlemmar. Föreningen ska emellertid kännetecknas av att medlemmarna är anställda eller på motsvarande sätt knutna till föreningen, dvs. normalt ska flertalet medlemmar delta på detta sätt.

En förening av detta slag kan själv bestämma vilken beräkningsgrund som ska tillämpas för återbetalningen. Liksom vid återbetalning enligt första stycket begränsas dock rätten till återbetalning av tredje stycket. En möjlighet är att i stadgarna bestämma att en medlem som går ur föreningen har rätt att få tillbaka ett belopp som motsvarar hans eller hennes andel i föreningens eget kapital. En annan möjlighet är att medlemmen ges rätt att få tillbaka de inbetalda och emitterade medlemsinsatserna uppräknade på visst sätt, t.ex. genom ett index. Beräkningen kan också utgå från medlemmens anställningstid eller den inkomst som medlemmen har fått från föreningen. Även andra beräkningsgrunder kan tillämpas.

Av 6 kap. 36 § framgår att ett beslut att införa stadgebestämmelser om återbetalning utöver medlemsinsatsens nominella värde endast är giltigt om samtliga röstberättigade i föreningen röstar för det.

I 5 kap. 3 § anges att medlemsförteckningen ska innehålla en uppgift om summan av de belopp som efter utgången av det räkenskapsår som den senaste balansräkningen avser har betalats eller ut högst ska betalas ut. Detta omfattar även de högre belopp som ska betalas ut enligt andra stycket i den förevarande paragrafen. Motsvarande uppgifter ska även lämnas i förvaltningsberättelsen i föreningens årsredovisning, se 6 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Återbetalning av medlemsinsatser utan samband med att ett medlemskap upphör

16 § En medlem har rätt att efter uppsägning av en överinsats få tillbaka denna utan att gå ur föreningen. Om stadgarna inte tillåter att det förekommer överinsatser, får återbetalning göras även efter uppsägning från föreningen.

På en återbetalning enligt första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

- 4 kap. 7 § tredje stycket om sättet för uppsägning,
- 11 § första stycket om en tidsfrist om sex månader,
- 11 § tredje stycket och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas,
- 13 § om begränsande stadgebestämmelser,
- 15 § om skyldigheten att efter föreningens konkurs betala tillbaka utbetalt belopp.

Sexmånadersfristerna i 11 § första stycket och 12 § ska vid en uppsägning enligt första stycket räknas från det räkenskapsårsskifte som infaller närmast efter en månad från uppsägningen eller den längre tid, högst sex månader från uppsägningen, som har bestämts i stadgarna.

Paragrafen reglerar återbetalning av överinsatser.

Ändringen i andra stycket är en följdändring till ändringen i 11 §.

8.2 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

6 kap. Förvaltningsberättelse m.m.

Förvaltningsberättelse

3 § Ekonomiska föreningar ska i förvaltningsberättelsen även lämna upplysningar om

1. väsentliga förändringar i medlemsantalet,
2. summorna av *belopp* som ska *betalas ut* under nästa räkenskapsår enligt 10 kap. 11 och 16 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar,
3. den rätt till utdelning som gjorda förlagsinsatser medför, och
4. summan av de förlagsinsatser som har sagts upp och ska lösas in under de nästföljande två räkenskapsåren.

Första stycket 2 gäller också lösenbelopp för en medlems andel i en sambruksförening enligt lagen (1975:417) om sambruksföreningar.

I paragrafen anges vissa upplysningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen för en ekonomisk förening. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Genom ändringarna i *första stycket 2* tydliggörs att även en utbetalning med ett belopp som överstiger medlemsinsatsens storlek ska anges i förvaltningsberättelsen, jfr 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

8.3 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

10 kap. Grundläggande bestämmelser för inkomstlaget tjänst

Avgränsningen av inkomstlaget

3 § Till inkomstlaget tjänst räknas

1. utdelningar och kapitalvinster på aktier m.m., i den utsträckning som anges i 57 kap., i företag som är eller har varit fåmansföretag,
2. kapitalvinster på andelar i ett svenskt handelsbolag i den utsträckning som anges i 50 kap. 7 §,
3. penninglån som avses i 11 kap. 45 §,
4. avskattning av pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§,
5. avskattning av pensionssparkonto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §,
6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§, *och*

I paragrafen finns en uppräkningslista av sådant som inte faller in under definitionen av tjänst i 10 kap. 1 § men som ändå räknas till inkomstslaget tjänst. Den ändras så att det framgår att en del av vissa utbetalningar till medlemmar som har gått ur arbetskooperativa ekonomiska föreningar ska räknas till inkomstslaget tjänst. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Av punkten 7, som är ny, följer att ett belopp som betalas ut till en medlem som har gått ur en arbetskooperativ ekonomisk förening räknas till inkomstslaget tjänst, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen (jfr 11 kap. 16 §).

Det är bara den del av beloppet som överstiger medlemsinsatserna som räknas till inkomstslaget tjänst. Om utbetalningen i övrigt innebär en kapitalvinst beskattas den hos medlemmen antingen i inkomstslaget kapital eller i inkomstslaget näringsverksamhet (se 44 kap. 5 § och 13 kap. 2 och 7 §§). Om andelen är en kvalificerad andel för medlemmen, kan det också bli fråga om beskattning av kapitalvinsten i inkomstslaget tjänst (se 57 kap.). En sådan kapitalvinst kan uppstå om medlemmen utöver den inbetalda insatsen har tillgodoförts emissionsinsatser.

En utbetalning till en investerande medlem, en medlem som är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet ska behandlas som utdelning, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen (se 42 kap. 19 a §).

11 kap. Vad som ska tas upp i inkomstslaget tjänst

Vissa utbetalningar när en medlem har gått ur en ekonomisk förening

16 § Ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

Första stycket gäller inte om

- andelen i den ekonomiska föreningen räknas som tillgång i näringsverksamheten enligt 13 kap. 7 § för den fysiska personen, eller
- den fysiska personen är en investerande medlem.

Paragrafen, som är ny, reglerar vissa utbetalningar när en medlem har gått ur en ekonomisk förening. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Av första stycket framgår att en utbetalning från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en fysisk person som har gått ur föreningen ska tas upp i inkomstslaget tjänst till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen. Enligt det nya andra stycket i 10 kap. 11 § (2018:000) om ekonomiska föreningar får en arbetskooperativ ekonomisk förening i stadgarna bestämma att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att få ut ett belopp som överstiger hans eller hennes medlemsinsatser. Den förevarande paragrafen omfattar dessa slags

Prop. 2017/18:253 utbetalningar. Beskattningen av andra utbetalningar från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en före detta medlem, som t.ex. återbetalning av ett lån, omfattas inte av paragrafen.

Med arbetskooperativ förening avses en ekonomisk förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Normalt ska det alltså finnas anställningsavtal eller liknande avtal, t.ex. konsultavtal, mellan föreningen och flertalet av medlemmarna. Det är inte nödvändigt att samtliga medlemmar står i anställningsförhållande eller motsvarande till föreningen. Föreningen ska emellertid kännetecknas av att medlemmarna är anställda eller på motsvarande sätt knutna till föreningen, dvs. normalt ska flertalet medlemmar delta på detta sätt (se vidare avsnitt 4).

Ur beskattningssynpunkt saknar det betydelse på vilket sätt en medlem som har fått en utbetalning av en medlemsinsats till ett högre belopp än den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen har varit delaktig i föreningen. Beloppet räknas alltid till inkomstslaget tjänst. För investerande medlemmar ska dock andra stycket tillämpas.

Det är endast den del av utbetalningen som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser som ska tas upp. Av 16 kap. 1 § följer att föreningen ska dra av det utbetalda beloppet som kostnad i inkomstslaget näringsverksamhet. Bestämmelserna i 57 kap. om beskattning av utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag tillämpas inte på utbetalningar som ska tas upp enligt denna paragraf.

I *andra stycket* anges två undantag till första stycket. Enligt *första strecksatsen* ska första stycket inte tillämpas om andelen i den ekonomiska föreningen räknas som tillgång i näringsverksamheten enligt 13 kap. 7 § för den fysiska personen. I *andra strecksatsen* anges att första stycket inte ska tillämpas för investerande medlemmar, dvs. medlemmar som inte deltar i verksamheten på samma sätt som andra medlemmar utan endast bidrar med en medlemsinsats (se 1 kap. 8 § i den föreslagna lagen om ekonomiska föreningar, prop. 2017/18:185). För medlemmar som avses i andra stycket ska i stället 42 kap. 19 a § tillämpas och utbetalningen ska behandlas som utdelning, till den del beloppet överstiger den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser.

42 kap. Vad som ska tas upp och dras av i inkomstslaget kapital

Vissa utdelningar och utskiftningar

Utskiftningar och vissa andra utbetalningar från ekonomiska föreningar

19 § Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om utskiftning från ekonomiska föreningar. Ändringen innebär att den del av paragrafen som behandlar återbetalning av medlemsinsatser i kooperativa hyresrättsföreningar stryks. Detta regleras i stället i den nya 19 a §.

19 a § Ett belopp som, utöver inbetald insats, betalas ut till en medlem som har gått ur en kooperativ hyresrättsförening behandlas som utdelning.

Detsamma gäller ett belopp som betalas ut från en sådan svensk ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar till en medlem som har gått ur föreningen, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen, om inte utbetalningen ska tas upp enligt 11 kap. 16 §.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om utbetalning av belopp som överstiger medlemsinsatsen i vissa ekonomiska föreningar. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Första stycket motsvarar i sak den hittillsvarande lydelsen av 19 § när det gäller utbetalning till en medlem som har gått ur en kooperativ hyresrättsförening.

I andra stycket finns bestämmelser om hur ett belopp som betalas ut från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en medlem som har gått ur föreningen ska behandlas i beskattningshänseende när beloppet överstiger inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatser. Enligt det nya andra stycket i 10 kap. 11 § lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar får en arbetskooperativ ekonomisk förening i stadgarna bestämma att en medlem har rätt att få ut ett belopp som överstiger medlemmens medlemsinsatser. Med arbetskooperativ förening avses en ekonomisk förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med en egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Normalt ska det alltså finnas anställningsavtal eller liknande avtal, t.ex. konsultavtal, mellan föreningen och flertalet av medlemmarna (se vidare avsnitt 4).

Om en arbetskooperativ ekonomisk förening betalar ut ett belopp som överstiger medlemmens medlemsinsatser, ska det utbetalda beloppet skattemässigt behandlas som utdelning till medlemmen. Paragrafen omfattar dessa slags överutbetalningar. Beskattningen av andra utbetalningar från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en före detta medlem, som t.ex. återbetalning av ett lån, omfattas inte av paragrafen.

Utbetalningen ska behandlas som utdelning om medlemmen är en juridisk person, en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet eller är en investerande medlem. Med investerande medlem avses en medlem som inte deltar i verksamheten på samma sätt som andra medlemmar utan endast bidrar med en medlemsinsats (se 1 kap. 8 § i den föreslagna lagen om ekonomiska föreningar, prop. 2017/18:185). Utbetalningen ska tas upp i inkomstslaget näringsverksamhet, om medlemmen är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet. Om utbetalningen görs till en investerande medlem som är en fysisk person, ska dock beloppet tas upp i inkomstslaget kapital. Bestämelsen omfattar inte utbetalningar till andra medlemmar som är fysiska personer än sådana som är investerande medlemmar eller enskilda näringsidkare enligt ovan. För andra fysiska personer än investerande medlemmar eller enskilda näringsidkare tillämpas i stället 11 kap. 16 §.

Prop. 2017/18:253 **20 a §** Vid tillämpning av bestämmelserna i 19–20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur vissa utländska bolag ska behandlas vid tillämpningen av de närmast föregående paragraferna.

I paragrafen görs en följdändring med anledning av att en ny paragraf, 19 a §, införs.

8.4 Förslaget till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

2 kap. Arbetsgivaravgifter

Avgiftspliktig ersättning

11 § Med ersättning för arbete likställs i denna lag

1. kostnadsersättning och sådan ersättning som enligt 10 kap. 3 § andra stycket 9 och 10 skatteförfarandelagen (2011:1244) ska räknas som ersättning för arbete,

2. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),

3. ersättning som utges till Försäkringskassan enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen ska anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser,

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person,

5. ersättning från semesterkassa, och

6. *den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) när en medlem har gått ur en ekonomisk förening.*

Enligt paragrafen ska vissa ersättningar och liknande likställas med ersättning för arbete när det gäller skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Punkt 6, som är ny, innebär att en arbetskooperativ ekonomisk förening som betalar ut en medlemsinsats med ett högre belopp än inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser till en medlem som lämnar föreningen ska räkna med det överskjutande beloppet i underlaget för beräkningen av arbetsgivaravgifter enligt 24 §. Genom hänvisningen till 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) tydliggörs att det endast är sådan utbetalning som ska tas upp till beskattning i inkomstlaget tjänst enligt den paragrafen som likställs med ersättning för arbete enligt den förevarande lagen.

Den medlem som tar emot utbetalningen kan i vissa fall vara skyldig att betala egenavgifter för beloppet, se bl.a. 3 kap. 4 §.

10 kap. Skatteavdrag för preliminär skatt

Skatteavdrag ska göras från ersättning för arbete – huvudregeln

3 § Skatteavdrag ska göras från kontant ersättning för arbete.

Som ersättning för arbete räknas i denna lag även

1. pension,
2. livränta som inte är ersättning för avyttrade tillgångar,
3. engångsbelopp på grund av personskada,
4. sjukpenning och annan ersättning som avses i 11 kap. 24, 30, 31, 34 och 36 §§ samt 15 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229),
5. ersättning för förlorad arbetsförtjänst och för intrång i näringsverksamhet,
6. undantagsförmåner och sådant periodiskt understöd eller sådan liknande periodisk utbetalning som givaren enligt inkomstskattelagen ska dra av i inkomstlagen näringsverksamhet,
7. behållning på pensionssparkonto som ska avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen på grund av att pensionssparavtalet har upphört att gälla eller att behållningen har tagits i anspråk vid utmätning, konkurs eller ackord,
8. ersättning för ökade levnadskostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i 12 kap. 6 § inkomstskattelagen, till den del ersättningen överstiger
 - a) de schablonbelopp som anges i 12 kap. 6 a, 10–15, 17 och 21 §§ inkomstskattelagen, eller
 - b) den faktiska utgiften när det gäller kostnad för logi,
9. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 8, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen,
10. den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen när en medlem har gått ur en ekonomisk förening, och
11. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten.

I paragrafen finns bestämmelser om att skatteavdrag ska göras från ersättning för arbete och om vad som även räknas som sådan ersättning. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Av *första stycket* framgår att huvudregeln är att skatteavdrag ska göras från kontant ersättning för arbete.

I *andra stycket* anges vilka olika ersättningar som vid tillämpningen av lagen ska räknas som ersättning för arbete. Den nya *punkt 10* avser den del av utbetalningen som en medlem får när denne har gått ur en ekonomisk förening som omfattas av 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) och innebär att den delen ska räknas som ersättning för arbete. Av den paragrafen framgår att ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en sådan ekonomisk förening som avses i det nya *andra stycket* i 10 kap. 11 § lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

Den hittillsvarande *punkt 10* omnumreras till *punkt 11*.

24 kap. Räntor och utdelningar i inkomstslaget näringsverksamhet

Tillämpning av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital

Hänvisningar

2 § I inkomstslaget näringsverksamhet tillämpas bestämmelserna i inkomstslaget kapital om

- utnyttjande av företrädesrätt till teckning av vinstandelslån eller kapitalandelslån i 42 kap. 15 §,
- utdelning av andelar i dotterbolag i 42 kap. 16 §,
- utbetalningar vid minskning av aktiekapital eller reservfond och liknande förfaranden i 42 kap. 17 §,
- utskiftning från ideella föreningar i 42 kap. 18 §,
- utskiftning *och utbetalning* från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§,
- emission i ekonomiska föreningar i 42 kap. 21 a §,
- utdelning från delägarbeskattade utländska juridiska personer i 42 kap. 22 §,
- utdelning och utskiftning från dödsbon efter personer som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet i 42 kap. 23 §,
- skattetillgodohavanden i 42 kap. 24 §,
- spel i 42 kap. 25 §, och
- schablonintäkt i 42 kap. 43 §.

I paragrafen anges vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital som också ska tillämpas i inkomstslaget näringsverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Paragrafen kompletteras till följd av att det införs en ny bestämmelse i 42 kap. 19 a § som reglerar vissa utbetalningar från ekonomiska föreningar.

Den 5 april 2018 beslutade regeringen propositionen En omreglerad spelmarknad (prop. 2017/18:220). I propositionen föreslås bl.a. att den förevarande paragrafen ska ändras. Mot bakgrund av att den ändringslagen föreslås träda i kraft samma dag som förslagen i denna proposition, innebär förslaget att ändringslagens lydelse ändras för att anpassa den till förslagen i propositionen.

Sammanfattning av slutbetänkandet (SOU 2010:90) i nu aktuella delar

Prop. 2017/18:253

Bilaga 1

Utredningen har haft regeringens uppdrag att se över lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (föreningslagen). Genom ett delbetänkande, som avlämnades i april 2009, lämnade utredningen förslag som gällde bl.a. frågor om stadgeändringar i ekonomiska föreningar och formerna för föreningsstämma. Utredningen lade också fram förslag som syftade till att minska föreningarnas administrativa kostnader. I detta slutbetänkande redovisar utredningen resultatet av sitt arbete i de övriga frågor som uppdraget har aktualiserat.

[...]

Medlemsinsatserna

Utredningen har övervägt om det bör vara möjligt att vid en medlems avgång ur föreningen betala medlemmen ett högre belopp än insatsens (inklusive eventuella emissionsinsatsers) nominella värde. Utredningen har dock kommit till slutsatsen att medlemsinsatser som huvudregel ska återbetalas på samma sätt som i dag, dvs. högst till nominellt värde. För arbetskooperativ föreslås dock en möjlighet att, om samtliga röstberättigade medlemmar är ense om det, införa stadgebestämmelser om att avgående medlemmar ska ha rätt att få ut ett högre belopp, dock högst det belopp som motsvarar medlemmens andel i föreningens egna kapital vid tiden för avgången.

[...]

Slutbetänkandets lagförslag i nu aktuella delar

Förslag till lag (2012:000) om ekonomiska föreningar

7 kap. Föreningsstämma

Majoritetskrav vid ändring av stadgarna

35 § I följande fall är ett beslut om ändring av stadgarna giltigt endast om det har biträttits av samtliga röstande på föreningsstämman, nämligen om beslutet innebär att

1. en medlems rätt till föreningens behållna tillgångar vid dess upplösning inskränks,

2. en medlems rätt att få ut belopp enligt 11 kap. inskränks och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes, eller

3. en medlems rätt att gå ur föreningen försvåras och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes.

Ett beslut om att i stadgarna ta in sådana bestämmelser som avses i 11 kap. 11 § andra stycket är giltigt endast om beslutet biträds av samtliga röstberättigade medlemmar i föreningen.

Av 32 § framgår att det i stadgarna får tas in strängare villkor för att beslutet ska vara giltigt.

11 kap. Medlemsinsatser

Inlösen av andel vid avgång ur föreningen

Hur mycket som kan betalas ut

11 § En medlem som har avgått ur föreningen har rätt att få ut sina inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

I stadgarna för en förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda eller på liknande sätt deltar med egen arbetsinsats får det bestämmas att en avgående medlem har rätt att få ut ett belopp som överstiger hans eller hennes medlemsinsatser. I 7 kap. 35 § andra stycket finns särskilda föreskrifter om införandet av sådana stadgebestämmelser.

Det belopp som betalas ut enligt första eller andra stycket får inte överstiga medlemmens andel av föreningens eget kapital. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den fastställda balansräkning som hänförs till tiden för avgången, dock att reservfonden, uppskrivningsfonden och förlagsinsatserna inte ska räknas med i föreningens eget kapital.

Vad medlemmen har rätt till enligt första–tredje styckena får inte betalas ut tidigare än sex månader efter medlemmens avgång.

Särskild inlösen av överinsats

16 § En medlem, som deltar i föreningen med överinsatser har rätt att efter uppsägning få tillbaka dessa utan att avgå ur föreningen.

Ifråga om sådan återbetalning ska följande bestämmelser tillämpas:

11 § första, tredje och fjärde styckena och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas,

Prop. 2017/18:253

Bilaga 2

13 § om begränsande stadgebestämmelser,

14 § om skyldighet att efter föreningens konkurs betala tillbaka utbetalat belopp, och

5 kap. 6 § tredje stycket om sättet för uppsägning.

Sexmånadersfristerna enligt 11 och 12 §§ ska vid en uppsägning enligt första stycket räknas från det räkenskapsårsskifte som infaller näst efter en månad från uppsägningen eller den längre tid, högst sex månader från uppsägningen, som har bestämts i stadgarna.

Överinsatser som inte har stöd i stadgarna får återbetalas även efter uppsägning från föreningen.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 37 kap. 23 och 26 §§, 39 kap. 21, 21 a, 23 och 24 a §§, 40 kap. 5 §, 42 kap. 19 och 21 a §§ samt 57 kap. 34 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 kap.

23 §¹

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt 12 kap. 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619), 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt 17 kap. 1 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619) eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

26 §²

Bestämmelsen i 24 § gäller inte vid fusion enligt 12 kap. 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Bestämmelsen i 24 § gäller inte vid fusion enligt 17 kap. 1 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

39 kap.

21 §³

Med kooperativ förening avses en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i 3 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och som tillämpar lika rösträtt. Om en ekonomisk förening bedriver försäljning till personer som inte uppfyller kraven för inträde i föreningen, ska föreningen

Med kooperativ förening avses en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i 5 kap. 1–3 §§ lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar och som tillämpar lika rösträtt. Om en ekonomisk förening bedriver försäljning till personer som inte uppfyller kraven för inträde i föreningen, ska föreningen

¹ Senaste lydelse 2006:619.

² Senaste lydelse 2006:619.

³ Senaste lydelse 2007:1419.

för att anses som öppen ge dem samma rätt till återbäring på köpta varor som medlemmarna får.

för att anses som öppen ge dem samma rätt till återbäring på köpta varor som medlemmarna får.

Prop. 2017/18:253
Bilaga 2

Att en förening med stöd av 2 kap. 7 § lagen om ekonomiska föreningar har antagit investerande medlemmar ska inte anses innebära att föreningen inte tillämpar lika rösträtt.

Kooperativa föreningars centralorganisationer anses som öppna även om de beviljar inträde bara för sådana lokala föreningar som uppfyller centralorganisationens krav på stadgar, skötsel och soliditet och även om bara ett enda företag inom varje område antas som medlem. När det gäller kravet på lika rösträtt anses centralorganisationer som kooperativa även om rösträtten utövas i förhållande till föreningarnas medlemsantal.

21 a §⁴

Med medlemsfrämjande förening avses en kooperativ förening som uppfyller kraven i 1 kap. 1 § tredje stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Med medlemsfrämjande förening avses en kooperativ förening som uppfyller kraven i 2 kap. 5 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar.

23 §⁵

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser enligt lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska dras av. I fråga om andra insatser än förlagsinsatser gäller detta dock inte till den del utdelningen enligt 24 kap. 17 § inte ska tas upp av mottagaren. Om den del som inte ska tas upp av mottagaren uppgår till högst tio procent av utdelningen, ska dock hela utdelningen dras av. En medlemsfrämjande förening får bara dra av utdelning om föreningen har ett stort antal medlemmar och bara till den del föreningen för samma beskattningsår

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser enligt lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska dras av. I fråga om andra insatser än förlagsinsatser gäller detta dock inte till den del utdelningen enligt 24 kap. 17 § inte ska tas upp av mottagaren. Om den del som inte ska tas upp av mottagaren uppgår till högst tio procent av utdelningen, ska dock hela utdelningen dras av. En medlemsfrämjande förening får bara dra av utdelning om föreningen har ett stort antal medlemmar och bara till den del föreningen för samma beskattningsår själv tagit emot utdelning på insatser.

⁴ Senaste lydelse 2000:494.

⁵ Senaste lydelse 2007:1419.

Utdelning som lämnas till en sådan medlem som avses i 2 kap. 7 § lagen om ekonomiska föreningar ska inte dras av om föreningen är av det slag som sägs i 11 kap. 11 § andra stycket samma lag.

Om en ekonomisk förening är centralorganisation för kooperativa föreningar, ska utdelningen på förlagsinsatser dras av även om centralorganisationen inte är kooperativ enligt 21 §.

24 a §⁶

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som tillgodoförts genom insatsemission enligt *lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker* det beskattningsår då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår. Detsamma gäller medlemsinsatser som tillgodoförts genom fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som tillgodoförts genom insatsemission enligt *lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar* det beskattningsår då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår. Detsamma gäller medlemsinsatser som tillgodoförts genom fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

40 kap.

5 §⁷

Ett företag anses i detta kapitel ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till det förra enligt

- 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551),
- 1 kap. 4 § *lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar*,
- 1 kap. 5 § *lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar*,
- 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619),
- 1 kap. 5 § *lagen (1995:1570) om medlemsbanker*,
- 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713), eller
- 1 kap. 5 § stiftelselagen (1994:1220).

En svensk ideell förening anses ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till föreningen enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Ett utländskt bolag eller en sådan förvärvare som avses i 11 § anses ha bestämmande inflytande över ett företag om detta skulle ha varit ett dotterföretag till bolaget eller personen, om bolaget eller personen hade varit ett svenskt aktiebolag.

⁶ Senaste lydelse 2007:1419.

⁷ Senaste lydelse 2005:1142.

42 kap.

19 §

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses *eller när medlemmen utträder ur föreningen* behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

21 a §⁸

Belopp som överförs till medlemsinsatser vid insatsemission enligt *lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker* ska inte behandlas som utdelning. Detsamma gäller belopp som överförs till medlemsinsatserna vid fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Belopp som överförs till medlemsinsatser vid insatsemission enligt *lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar* ska inte behandlas som utdelning. Detsamma gäller belopp som överförs till medlemsinsatserna vid fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

57 kap.

34 §⁹

Vinstutdelning som lämnas för senare räkenskapsår än som avses i 33 § ska minska kapitalunderlaget till den del utdelat belopp överstiger nettovinsten enligt fastställd balansräkning eller, i förekommande fall, fastställd koncernbalansräkning.

Kapitalunderlaget i ett aktiebolag ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar från bolaget som gjorts i samband med minskning av aktiekapitalet eller reservfonden, om utbetalningen skett efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar enligt *10 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar vid nedsättning av medlemsinsatsernas belopp eller enligt 4 kap. 3 § samma lag vid återbetalning av överskjutande medlemsinsatser*. Detta gäller bara om utbetalningen har gjorts efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar *vid inlösen av överinsats enligt 11 kap. 16 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar och utbetalningar efter beslut om minskning av insatsskyldigheten enligt 1 kap. 17 § samma lag*. Detta gäller bara om utbetalningen har gjorts efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

⁸ Senaste lydelse 2007:1419.

⁹ Senaste lydelse 2007:1419.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas första gången vid 2014 års taxering.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Prop. 2017/18:253
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 25 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

25 §

En ekonomisk förening *skall* i självdeklarationen ange om den är en ekonomisk förening enligt 1 kap. 1 § första eller tredje stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

En ekonomisk förening *ska* i självdeklarationen ange om den är en ekonomisk förening enligt 2 kap. 2–4 §§ eller 5 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas första gången vid 2013 års taxering.

Förteckning över remissinstanserna (slutbetänkandet)

Remissyttranden har lämnats av Hovrätten över Skåne och Blekinge, Södertörns tingsrätt, Kammarrätten i Sundsvall, Förvaltningsrätten i Härnösand, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Revisorsnämnden (numera Revisorsinspektionen), Datainspektionen, Finansinspektionen, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Bokföringsnämnden, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, Örebro universitet, Statens jordbruksverk, Sametinget, Boverket, Konkursverket, Bolagsverket, Tillväxtverket, Regelrådet, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges advokatsamfund, Företagarna, Kooperativa Förbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, FAR, Sveriges Försäkringsförbund (numera Svensk Försäkring), Näringslivets Regelnämnd NNR, Arbetsgivarföreningen KFO, Coompanion Kooperativ Utveckling Sverige (numera Coompanion Sverige), Famna – Riksorganisationen för vård och omsorg utan vinstsyfte, Fastighetsägarna Sverige, Finansbolagens Förening, HSB Riksförbund ek. för., Lantmännen ek. för., OK ekonomisk förening, Rekonstruktör- & konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON), Riksbyggen, SBC ek. för., Sparbankernas Riksförbund, Stockholms Kooperativa Bostadsförening, Svensk Inkasso, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO), Sveriges Djurbönder, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF (numera Srf konsulterna) och Södra Skogsägarna ek. för.

Sveriges lantbruksuniversitet, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Svenska Samernas Riksförbund SSR, Svenskt Näringsliv, Sveriges Riksidrottsförbund, Tjänstemännens Centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Svenska Bankföreningen, Almi Företagspartner AB, Civos – Civilsamhällets organisationer i samverkan, Ekobanken medlemsbank, Fonus ekonomisk förening, Föreningen Sveriges Kronofogdar, Företagarförbundet, Hyresgästföreningen Riksförbundet, JAK Medlemsbank, Skånemejerier ek. för. och Svenska Naturskyddsföreningen har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.

Yttranden över betänkandet har också inkommit från Skogsägarna Mellanskog ek. för., Norrmejerier ek. för. och BoRevision i Sverige AB.

Lagförslag i promemorian med utkast till lagrådsremiss i nu aktuella delar

Prop. 2017/18:253
Bilaga 4

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ekonomiska föreningar

6 kap. Föreningsstämma

Majoritetskrav vid ändring av stadgarna

36 § Ett beslut om ändring av stadgarna som innebär att en medlems skyldighet att betala insatser eller avgifter till föreningen ökas eller att medlemmens rätt till vinst inskränks är giltigt om beslutet på föreningsstämman har biträtts av minst tre fjärdedelar av de röstande.

Ett beslut om ändring av stadgarna är giltigt endast om det har biträtts av samtliga röstande på föreningsstämman, om beslutet innebär att

1. en medlems rätt till föreningens tillgångar vid dess upplösning inskränks,

2. en medlems rätt att få ut en medlemsinsats enligt 10 kap. inskränks och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes, eller

3. en medlems rätt att gå ur föreningen försämras och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes.

Ett beslut om att i stadgarna ta in sådana bestämmelser som avses i 10 kap. 11 § andra stycket är giltigt endast om det har biträtts av samtliga röstberättigade i föreningen.

10 kap. Medlemsinsatser

Återbetalning av medlemsinsatser när ett medlemskap upphör

Storlek på belopp som återbetalas

11 § En medlem som har gått ur föreningen har, utom i de fall som medlemmens andel förvärfvas av någon annan enligt 4 kap. 4 eller 5 §, rätt att sex månader efter det att medlemskapet upphörde få ut sina inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

En förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med en egen arbetsinsats i föreningens verksamhet får i stadgarna bestämma att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att få ut ett belopp som överstiger hans eller hennes medlemsinsatser.

Det belopp som betalas ut enligt första eller andra stycket får inte överstiga det som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar av föreningens eget kapital. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska det bortses från reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna.

Återbetalning av medlemsinsatser utan samband med att ett medlemskap upphör

17 § En medlem har rätt att efter uppsägning få tillbaka överinsatser utan att gå ur föreningen. Om stadgarna inte tillåter att det förekommer överinsatser, får återbetalning ske även efter uppsägning från föreningen.

På en återbetalning enligt första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

- 4 kap. 7 § tredje stycket om sättet för uppsägning
- 11 § första stycket om en frist om sex månader,
- 11 § tredje stycket och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas,
- 13 § om begränsande stadgebestämmelser, och
- 15 § om skyldigheten att efter föreningens konkurs betala tillbaka utbetalat belopp.

Sexmånadersfristerna i 11 § första stycket och 12 § ska vid en uppsägning enligt första stycket räknas från det räkenskapsårsskifte som infaller närmast efter en månad från uppsägningen eller den längre tid, högst sex månader från uppsägningen, som har bestämts i stadgarna.

Förteckning över remissinstanserna i anledning av Justitiedepartementets remissmöte den 19 maj 2017 om promemorian med utkast till lagrådsremiss

Prop. 2017/18:253
Bilaga 5

Vid remissmötet deltog representanter från följande remissinstanser: Svea hovrätt, Ekobrottsmyndigheten, Revisorsinspektionen, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Bolagsverket, Arbetsgivarföreningen KFO, BoRevision AB, Coompanion Sverige, Famna – Riksorganisationen för vård och omsorg utan vinstsyfte, FAR, Finansförbundet, HSB Riksförbund ek. för., Kooperativa Förbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, Näringslivets regelnämnd, Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON), Riksbyggen, Srf konsulterna, Stockholms Kooperativa Bostadsförening, Svensk Försäkring, Svensk Inkasso, Sveriges advokatsamfund och Sveriges kommuner och landsting.

Följande remissinstanser lämnade skriftliga synpunkter i anslutning till remissmötet: Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen, Skatteverket, Bolagsverket, Regelrådet, Statens Jordbruksverk, BoRevision AB, Coompanion Sverige, Finansbolagens Förening, HSB Riksförbund ek. för., Kommuninvest ekonomisk förening, Lantbrukarnas Riksförbund, Riksbyggen, Svensk Försäkring, Svensk Kooperation och Sveriges advokatsamfund.

Följande remissinstanser gavs tillfälle att delta vid remissmötet och att lämna synpunkter i anslutning till mötet men avstod från att göra det: Kammarrätten i Sundsvall, Förvaltningsrätten i Härnösand, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Bokföringsnämnden, Kammarkollegiet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Statens lantbruksuniversitet, Boverket, Konkurrensverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Tillväxtverket, Sametinget, Bostadsrätterna, Civilsamhällets organisationer i samverkan (Civos), Fastighetsägarna Sverige, Fonus ekonomisk förening, Föreningen Sveriges kronofogdar, Företagarna, Landsorganisationen i Sverige, Lantmännen ek. för., Norrmejerier ek. för., Näringslivets regelnämnd, OK ek. för., Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet (REKON) i Sverige, Skogsägarna Mellanskog ek. för., Sparbankernas riksförbund, Svenska Bankföreningen, Svenska Samiska Riksförbundet (SSR), Svenskt Näringsliv, Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO), Sveriges Bostadsrättscentrum AB (SBC), Sveriges djurbönder, Sveriges fiskares riksförbund, Sveriges fiskevattenägarförbund, Södra Skogsägarna ek. för. och Tjänstemännens centralorganisation (TCO).

Sammanfattning av promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar i nu aktuella delar

En medlem som lämnar en ekonomisk förening har som huvudregel rätt att få sin medlemsinsats återbetald. Medlemmens rätt till återbetalning begränsas dock enligt gällande regler av att föreningen inte får betala ut ett högre belopp än det som medlemmen en gång betalade in, eventuellt med tillägg av vad som tillgodoförts medlemsinsatsen genom insats-emission. Även om medlemmens andel i föreningen har ökat i värde, är det alltså inte möjligt att återbetala en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde.

I ett utkast till lagrådsremiss, som behandlades vid ett remissmöte den 19 maj 2017, lämnas förslag till en ny lag om ekonomiska föreningar. Det föreslås bl.a. att en arbetskooperativ ekonomisk förening ska få bestämma i stadgarna att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att få ut ett belopp från föreningen som överstiger hans eller hennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. I promemorian lämnas förslag på hur sådana utbetalningar ska behandlas i skattehänseende.

Förslaget innebär att det utbetalda beloppet som huvudregel ska behandlas som lön till en fysisk person, till den del beloppet överstiger inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. Det överskjutande beloppet ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst och föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp. Beloppet ska vara socialavgiftspliktigt. Dessutom ska skatteavdrag göras.

Om utbetalningen sker till en investerande medlem eller till en medlem som är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet, ska dock det överskjutande beloppet behandlas som utdelning.

[...]

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Lagförslag i promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar

Prop. 2017/18:253
Bilaga 7

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹

dels att 10 kap. 3 §, 24 kap. 2 och 14 §§, 25 a kap. 10 §, 39 kap. 16 §, 39 b kap. 25 §, 42 kap. 15 a, 19 och 20 a §§, 48 kap. 15 § och 49 a kap. 3 § och rubriken närmast före 42 kap. 19 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 11 kap. 16 §, 42 kap. 19 a § och 44 kap. 5 a §, och närmast före 11 kap. 16 § och 44 kap. 5 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §²

Till inkomstslaget tjänst räknas

1. utdelningar och kapitalvinster på aktier m.m., i den utsträckning som anges i 57 kap., i företag som är eller har varit fåmansföretag,

2. kapitalvinster på andelar i ett svenskt handelsbolag i den utsträckning som anges i 50 kap. 7 §,

3. penninglån som avses i 11 kap. 45 §,

4. avskattning av pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§,

5. avskattning av pensionssparkonto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §, *och*

6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§.

5. avskattning av pensionssparkonto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §,

6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§, *och*

7. *utbetalning när en medlem har gått ur en ekonomisk förening enligt 11 kap. 16 §.*

11 kap.

Vissa utbetalningar när en medlem har gått ur en ekonomisk förening

16 §³

Ett belopp som betalas ut till en

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2009:1412.

³ Tidigare 16 § upphävd genom 2008:822.

fysisk person som har gått ur en sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

Första stycket gäller inte om
– *andelen i den ekonomiska föreningen räknas som tillgång i näringsverksamheten enligt 13 kap. 7 § för den fysiska personen, eller*
– *den fysiska personen är en investerande medlem.*

24 kap.

2 §⁴

I inkomstslaget näringsverksamhet tillämpas bestämmelserna i inkomstslaget kapital om

- utnyttjande av företrädesrätt till teckning av vinstandelslån eller kapitalandelslån i 42 kap. 15 §,
- utdelning av andelar i dotterbolag i 42 kap. 16 §,
- utbetalningar vid minskning av aktiekapital eller reservfond och liknande förfaranden i 42 kap. 17 §,
- utskiftning från ideella föreningar i 42 kap. 18 §,
- utskiftning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§, – utskiftning och utbetalning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§,
- emission i ekonomiska föreningar i 42 kap. 21 a §,
- utdelning från delägarbeskattade utländska juridiska personer i 42 kap. 22 §,
- utdelning och utskiftning från dödsbon efter personer som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet i 42 kap. 23 §,
- skattetillgodohavanden i 42 kap. 24 §,
- lotterier i 42 kap. 25 §, och
- schablonintäkt i 42 kap. 43 §.

14 §

Andelen ska vara en kapitaltillgång och uppfylla någon av följande förutsättningar:

1. Andelen är inte marknadsnoterad.
2. Det sammanlagda röstetalet för ägarföretagets samtliga andelar i det ägda företaget motsvarar tio procent eller mer av röstetalet för samtliga andelar i företaget.
3. Innehavet av andelen betingas av rörelse som bedrivs av ägarföretaget eller av ett företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå det nära.

Andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation *eller* konkurs.

Andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, konkurs *eller förenklad avveckling*.

En andel i ett privatbostadsföretag anses inte näringsbetingad.

25 a kap.

10 §⁵

Skalbolagsbeskattning enligt 9 eller 9 a § ska inte ske om

1. någon andel eller aktiebaserad delägar rätt i det avyttrade företaget är marknadsnoterad,

2. delägar rätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2, eller

2. delägar rätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om *förenklad avveckling* i 44 kap. 5 a §, likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2, eller

3. ett svenskt handelsbolag eller en i utlandet delägar beskattad juridisk person som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet upplöses.

Är det avyttrade företaget en utländsk juridisk person, ska skalbolagsbeskattning enligt 9 eller 9 a § ske bara om

1. den juridiska personen är skattskyldig här vid tidpunkten för avyttringen eller dess inkomst beskattas hos en delägar som är skattskyldig här vid denna tidpunkt, eller

2. den juridiska personen, direkt eller genom ett företag i sådan intressegemenskap som avses i 2 § 1, äger eller under de tre senaste åren har ägt en andel eller aktiebaserad delägar rätt i

– ett svenskt aktiebolag om andelen eller den aktiebaserade delägar rätten inte är marknadsnoterad,

– en svensk ekonomisk förening,

– en annan utländsk juridisk person som varit skattskyldig här under någon del av denna tid om denna person motsvarar ett svenskt aktiebolag och andelen eller den aktiebaserade delägar rätten inte är marknadsnoterad eller om personen motsvarar en svensk ekonomisk förening, eller

– ett svenskt handelsbolag.

39 kap.

16 §

Om det inträffar en sådan förändring i ett investmentföretag eller i ägandet av detta att företaget inte längre kan räknas som investmentföretag enligt 15 §, ska avskattning ske enligt 17 och 18 §§. Avskattning

Om det inträffar en sådan förändring i ett investmentföretag eller i ägandet av detta att företaget inte längre kan räknas som investmentföretag enligt 15 §, ska avskattning ske enligt 17 och 18 §§. Avskattning

⁵ Senaste lydelse 2009:1413.

ska dock inte ske om företaget upplöses genom likvidation.

ska dock inte ske om företaget upplöses genom likvidation *eller förenklad avveckling*.

39 b kap.

25 §⁶

Avdraget ska återföras till beskattning i sin helhet, om

– ett godkännande för tonnagebeskattning återkallas enligt 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244), eller
– företaget går i likvidation eller konkurs.

– ett godkännande för tonnagebeskattning återkallas enligt 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
– företaget går i likvidation eller konkurs, *eller*
– *företaget upplöses genom ett beslut om förenklad avveckling som har fått laga kraft.*

Avdraget ska återföras det sista beskattningsår då tonnagebeskattning sker eller, vid återkallelse enligt 13 a kap. 10 § 2–4 skatteförfarandelagen (2011:1244), det beskattningsår då återkallelsen sker.

42 kap.

15 a §

Utdelning och kapitalvinst på följande aktier och andelar tas upp till fem sjättedelar:

– aktier i svenska aktiebolag,
– andelar i svenska ekonomiska föreningar som inte är kooperativa, och
– andelar i utländska juridiska personer, om inkomstbeskattningen av den utländska juridiska personen är jämförlig med inkomstbeskattningen enligt denna lag av ett svenskt företag, som inte är en kooperativ förening, med motsvarande inkomster.

Första stycket tillämpas inte om

– företaget är marknadsnoterat,
– företaget har varit marknadsnoterat men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation *eller* konkurs,

– företaget har varit marknadsnoterat men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, *konkurs eller förenklad avveckling*,

– företaget under beskattningsåret eller under något av de fyra föregående beskattningsåren, direkt eller genom dotterföretag, har ägt aktier med en röst- eller kapitalandel på tio procent eller mer i ett svenskt marknadsnoterat aktiebolag eller en marknadsnoterad utländsk juridisk person,

– företaget är ett privatbostadsföretag,

– andelarna är kvalificerade, eller

– en kapitalvinst ska tas upp som överskott av passiv näringsverksamhet enligt 49 a kap.

Ett företag anses marknadsnoterat om någon andel i företaget är marknadsnoterad.

19 §⁷

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses eller *till en medlem i en kooperativ hyresrättsförening när han utträder ur föreningen* behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

19 a §

Ett belopp som, utöver inbetald insats, betalas ut till en medlem som har gått ur en kooperativ hyresrättsförening behandlas som utdelning.

Detsamma gäller ett belopp som betalas ut från en sådan svensk ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar till en medlem som har gått ur föreningen, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen, om det inte framgår något annat av 11 kap. 16 §.

20 a §

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19 och 20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19–20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

⁷ Senaste lydelse 2016:115.

44 kap.

Förenklad avveckling av ekonomisk förening

5 a §

En andel i en ekonomisk förening anses avyttrad om föreningen upplöses genom ett beslut om förenklad avveckling som har fått laga kraft.

48 kap.

15 §

För marknadsnoterade delägarätter får omkostnadsbeloppet bestämmas till 20 procent av ersättningen vid avyttringen sedan utgifter i samband med denna dragits av. Detta gäller dock inte terminer och optioner och inte heller sådana teckningsrätter, fondaktierätter, inlösenrätter och säljrätter som avses i 13 §.

Första stycket tillämpas även på delägarätter om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs.

Första stycket tillämpas även på delägarätter om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, konkurs eller förenklad avveckling.

49 a kap.

3 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte om

1. någon andel i det företag som andelen hänförs till är marknadsnoterad,

2. andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2,

2. andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om *förenklad avveckling* i 44 kap. 5 a §, likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2,

3. ett handelsbolag upplöses eller andelen i ett handelsbolag övergår till en ny ägare på sätt som anges i 50 kap. 2 § andra stycket, eller

4. bestämmelserna i 51 kap. om beskattning i inkomstslaget näringsverksamhet vid avyttring av andelar i svenska handelsbolag ska tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 11 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

11 §¹

Med ersättning för arbete likställs i denna lag

1. kostnadsersättning och sådan ersättning som enligt 10 kap. 3 § andra stycket 9 och 10 skatteförfarandelagen (2011:1244) ska räknas som ersättning för arbete,

2. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),

3. ersättning som utges till Försäkringskassan enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen ska anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser,

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person, *och*

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person,

5. ersättning från semesterkassa, *och*

6. *utbetalning när en medlem har gått ur en ekonomisk förening enligt 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229).*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse 2011:1257.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §²

Från databasen får nedan angivna uppgifter lämnas ut till en enskild, om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Uppgifter får lämnas ut om

1. namn och personnummer,
2. organisationsnummer, namn, firma och juridisk form samt i fråga om handelsbolag och andra juridiska personer sådana uppgifter om huvudkontor och säte som avses i 67 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
3. registrering enligt skatteförfarandelagen samt särskilt registrerings- eller redovisningsnummer,
4. på vilket sätt den preliminära skatten ska betalas för en fysisk person,
5. registrering av skyldighet att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter,
6. slag av näringsverksamhet,
7. beslut om likvidation eller konkurs, och
7. beslut om likvidation, *för-
enklad avveckling* eller konkurs,
och
8. huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som skattebefriad förbrukare enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi och i sådana fall från vilken tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse av lagen 2003:670.

² Senaste lydelse 2011:1406.

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § och 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §

Som ersättning för arbete räknas i denna lag även

1. pension,
2. livränta som inte är ersättning för avyttrade tillgångar,
3. ersättning på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring som har tecknats i samband med tjänsten om ersättningen inte utgör livränta,
4. engångsbelopp på grund av personskada,
5. sjukpenning och annan ersättning som avses i 11 kap. 24, 30, 31, 34 och 36 §§ samt 15 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229),
6. ersättning för förlorad arbetsförtjänst och för intrång i näringsverksamhet,
7. undantagsförmåner och sådant periodiskt understöd eller sådan liknande periodisk utbetalning som givaren enligt inkomstskattelagen ska dra av i inkomstslaget näringsverksamhet,
8. behållning på pensionssparkonto som ska avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen på grund av att pensionssparavtalet har upphört att gälla eller att behållningen har tagits i anspråk vid utmätning, konkurs eller ackord,
9. ersättning för ökade levnadskostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i 12 kap. 6 § inkomstskattelagen, till den del ersättningen överstiger

a) de schablonbelopp som anges i 12 kap. 6 a, 10–15, 17 och 21 §§ inkomstskattelagen, eller

b) den faktiska utgiften när det gäller kostnad för logi,

10. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 9, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen, och

11. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten

10. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 9, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen,

11. utbetalning när en medlem har gått ur en ekonomisk förening enligt 11 kap. 16 § inkomstskattelagen, och

12. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten.

13 a kap.

10 §¹

Skatteverket ska återkalla ett godkännande för tonnageskattning, om

1. det godkända företaget begär det,
2. förutsättningarna för godkännande för tonnageskattning enligt 2 och 3 §§ inte är uppfyllda,
3. det godkända företaget inte har fullgjort en uppgiftsskyldighet enligt 29–33 kap. eller en dokumentationsskyldighet enligt 39 kap. 3 § och detta är av betydelse för godkännandet eller för tonnageskattningen, eller
4. det godkända företaget har meddelats en dom som har fått laga kraft och där lagen (1995:575) mot skatteflykt har tillämpats och detta är av betydelse för tonnageskattningen.

Första stycket 2 gäller inte om

1. en kvalificerad rederiverksamhet avvecklas och inte bedrivs vidare av någon annan,

2. det beslutas att företaget ska gå i likvidation,

3. företaget försätts i konkurs, 3. företaget försätts i konkurs,
eller

4. företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnageskattning eller enligt 7 § ansöker om godkännande och godkänns för tonnageskattning.

4. företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnageskattning eller enligt 7 § ansöker om godkännande och godkänns för tonnageskattning, *eller*

5. *företaget upplöses genom ett beslut om förenklad avveckling som har fått laga kraft.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

Förteckning över remissinstanserna (promemorian Beskattning av vissa utbetalningar från arbetskooperativ och vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar)

Prop. 2017/18:253

Bilaga 8

Remissyttranden har lämnats av Kammarrätten i Sundsvall, Förvaltningsrätten i Härnösand, Domstolsverket, Bokföringsnämnden, Skatteverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Bolagsverket, Statens jordbruksverk, Tillväxtverket, Arbetsgivarföreningen KFO, Coompanion Sverige, Företagarna, HSB Riksförbund, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Näringslivets regelnämnd, Riksbyggen, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund och Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO).

Statens lantbruksuniversitet, Regelrådet, Bostadsrätterna, Fonus, Kommuninvest i Sverige AB, Kooperativa förbundet, OK ek. för., Riksorganisationen för idéburen vård och omsorg (Famna), Stockholms kooperativa bostadsförening (SKB), Svenska Samernas Riksförbund (SSR) och Sveriges djurbönder har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.

Yttranden över promemorian har också inkommit från Svensk Kooperation och en privatperson.

Lagrådsremissens lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 §, 6 kap. 36 § och 10 kap. 11 och 16 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt lagrådsremiss En ny Föreslagen lydelse
lag om ekonomiska föreningar*

5 kap.

3 §

Medlemsförteckningen ska innehålla uppgifter om

1. varje medlems namn och postadress,
2. i förekommande fall, att medlemmen är en investerande medlem,
3. den tidpunkt då medlemmen gick in i föreningen,
4. det antal medlemsinsatser som medlemmen deltar med i föreningen,
5. det sammanlagda beloppet, enligt den senast fastställda balansräkningen, av medlemsinsatser som har betalats in eller tillgodoförts genom insatsemission,
6. summan av de *medlemsinsatsbelopp* som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har återbetalats eller som högst ska återbetalas enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och
7. tiden för återbetalningarna enligt 6.

6 kap.

36 §

Ett beslut om ändring av stadgarna som innebär att en medlems skyldighet att betala insatser eller avgifter till föreningen ökas eller att medlemmens rätt till vinst inskränks är giltigt om minst tre fjärdedelar av de röstande har röstat för det.

Ett beslut om ändring av stadgarna är giltigt om samtliga röstande på föreningsstämman har röstat för det, om beslutet innebär att

1. en medlems rätt till föreningens tillgångar vid dess upplösning inskränks,
2. en medlems rätt att få ut ett belopp enligt 10 kap. inskränks och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes, eller
3. en medlems rätt att gå ur föreningen försämras och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes.

Ett beslut om att i stadgarna ta in sådana bestämmelser som avses i 10 kap. 11 § andra stycket är giltigt om samtliga röstberättigade i föreningen har röstat för det.

Prop. 2017/18:253
Bilaga 9

10 kap.

11 §

En medlem som har gått ur föreningen har rätt att sex månader efter det att medlemskapet upphörde få ut sina medlemsinsatser. Detta gäller inte om medlemmens andel förvärvas av någon annan enligt 4 kap. 4 eller 5 §.

En förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med en egen arbetsinsats i föreningens verksamhet får i stadgarna bestämma att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att tillsammans med sina medlemsinsatser enligt första stycket få ut ett belopp som överstiger medlemsinsatserna.

Det belopp som betalas ut får inte överstiga den del av föreningens eget kapital som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna inte räknas med.

Det belopp som betalas ut enligt första eller andra stycket får inte överstiga den del av föreningens eget kapital som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna inte räknas med.

16 §

En medlem har rätt att efter uppsägning av en överinsats få tillbaka denna utan att gå ur föreningen. Om stadgarna inte tillåter att det förekommer överinsatser, får återbetalning göras även efter uppsägning från föreningen.

På en återbetalning enligt första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

- 4 kap. 7 § tredje stycket om sättet för uppsägning,
- 11 § första stycket om en tidsfrist om sex månader,
- 11 § första stycket och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas,
- 11 § tredje stycket och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas,
- 13 § om begränsande stadgebestämmelser,
- 15 § om skyldigheten att efter föreningens konkurs betala tillbaka utbetalt belopp.

Sexmånadersfristerna i 11 § första stycket och 12 § ska vid en uppsägning enligt första stycket räknas från det räkenskapsårsskifte som infaller närmast efter en månad från uppsägningen eller den längre tid, högst sex månader från uppsägningen, som har bestämts i stadgarna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Prop. 2017/18:253
Bilaga 9

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremiss En ny Föreslagen lydelse
lag om ekonomiska föreningar

6 kap.

3 §

Ekonomiska föreningar ska i förvaltningsberättelsen även lämna upplysningar om

1. väsentliga förändringar i medlemsantalet,
2. summorna av *insatsbelopp* 2. summorna av *belopp* som ska som ska *återbetalas* under nästa *betalas ut* under nästa räkenskaps- räkenskapsår enligt 10 kap. 11 och år enligt 10 kap. 11 och 16 §§ 16 §§ lagen (2018:000) om ekono- lagen (2018:000) om ekonomiska miska föreningar, föreningar,
3. den rätt till utdelning som gjorda förlagsinsatser medför, och
4. summan av de förlagsinsatser som har sagts upp och ska lösas in under de nästföljande två räkenskapsåren.

Första stycket 2 gäller också lösenbelopp för en medlems andel i en sambruksförening enligt lagen (1975:417) om sambruksföreningar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹
dels att 10 kap. 3 §, 24 kap. 2 och 14 §§, 25 a kap. 10 §, 37 kap. 23 och 26 §§, 39 kap. 16, 21, 21 a, 23 och 24 a §§, 39 b kap. 25 §, 40 kap. 5 §, 42 kap. 15 a, 19, 20 a och 21 a §§, 43 kap. 5 §, 48 kap. 15 §, 49 a kap. 3 § och 57 kap. 34 § och rubriken närmast före 42 kap. 19 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 11 kap. 16 §, 42 kap. 19 a § och 44 kap. 5 a §, och närmast före 11 kap. 16 § och 44 kap. 5 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §²

Till inkomstslaget tjänst räknas

1. utdelningar och kapitalvinster på aktier m.m., i den utsträckning som anges i 57 kap., i företag som är eller har varit fåmansföretag,

2. kapitalvinster på andelar i ett svenskt handelsbolag i den utsträckning som anges i 50 kap. 7 §,

3. penninglån som avses i 11 kap. 45 §,

4. avskattning av pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§,

5. avskattning av pensionsspar-konto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §, och

6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§.

5. avskattning av pensionsspar-konto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §,

6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§, och

7. *den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § när en medlem har gått ur en ekonomisk förening.*

11 kap.

Vissa utbetalningar när en medlem har gått ur en ekonomisk förening

16 §³

Ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2009:1412.

³ Tidigare 16 § upphävd genom 2008:822.

lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

Prop. 2017/18:253
Bilaga 9

Första stycket gäller inte om
– *andelen i den ekonomiska föreningen räknas som tillgång i näringsverksamheten enligt 13 kap. 7 § för den fysiska personen, eller*
– *den fysiska personen är en investerande medlem.*

24 kap.

2 §⁴

I inkomstslaget näringsverksamhet tillämpas bestämmelserna i inkomstslaget kapital om

- utnyttjande av företrädesrätt till teckning av vinstandelslån eller kapitalandelslån i 42 kap. 15 §,
- utdelning av andelar i dotterbolag i 42 kap. 16 §,
- utbetalningar vid minskning av aktiekapital eller reservfond och liknande förfaranden i 42 kap. 17 §,
- utskiftning från ideella föreningar i 42 kap. 18 §,
- utskiftning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§, – utskiftning och utbetalning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§,
- emission i ekonomiska föreningar i 42 kap. 21 a §,
- utdelning från delägarbeskattade utländska juridiska personer i 42 kap. 22 §,
- utdelning och utskiftning från dödsbon efter personer som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet i 42 kap. 23 §,
- skattetillgodohavanden i 42 kap. 24 §,
- lotterier i 42 kap. 25 §, och
- schablonintäkt i 42 kap. 43 §.

14 §

Andelen ska vara en kapitaltillgång och uppfylla någon av följande förutsättningar:

1. Andelen är inte marknadsnoterad.
 2. Det sammanlagda röstetalet för ägarföretagets samtliga andelar i det ägda företaget motsvarar tio procent eller mer av röstetalet för samtliga andelar i företaget.
 3. Innehavet av andelen betingas av rörelse som bedrivs av ägarföretaget eller av ett företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå det nära.
- Andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning Andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning

⁴ Senaste lydelse 2011:1271.

till inledandet av ett förfarande om
inlösen, fusion, fission, likvidation
eller konkurs.

till inledandet av ett förfarande om
inlösen, fusion, fission, likvidation,
konkurs *eller förenklad avveckling*.

En andel i ett privatbostadsföretag anses inte näringsbetingad.

25 a kap.

10 §⁵

Skalbolagsbeskattning enligt 9 eller 9 a § ska inte ske om

1. någon andel eller aktiebaserad delägar rätt i det avyttrade företaget är marknadsnoterad,

2. delägarrätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2, eller

2. delägarrätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om *förenklad avveckling* i 44 kap. 5 a §, likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2, eller

3. ett svenskt handelsbolag eller en i utlandet delägarbeskattad juridisk person som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet upplöses.

Är det avyttrade företaget en utländsk juridisk person, ska skalbolagsbeskattning enligt 9 eller 9 a § ske bara om

1. den juridiska personen är skattskyldig här vid tidpunkten för avyttringen eller dess inkomst beskattas hos en delägar som är skattskyldig här vid denna tidpunkt, eller

2. den juridiska personen, direkt eller genom ett företag i sådan intressegemenskap som avses i 2 § 1, äger eller under de tre senaste åren har ägt en andel eller aktiebaserad delägar rätt i

– ett svenskt aktiebolag om andelen eller den aktiebaserade delägar rätten inte är marknadsnoterad,

– en svensk ekonomisk förening,

– en annan utländsk juridisk person som varit skattskyldig här under någon del av denna tid om denna person motsvarar ett svenskt aktiebolag och andelen eller den aktiebaserade delägar rätten inte är marknadsnoterad eller om personen motsvarar en svensk ekonomisk förening, eller

– ett svenskt handelsbolag.

37 kap.

23 §

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt 12 kap. 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619), 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt 16 kap. 1 och 3 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619), 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den

22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Prop. 2017/18:253
Bilaga 9

26 §

Bestämmelsen i 24 § gäller inte vid fusion mellan kooperativa föreningar enligt 12 kap. 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Bestämmelsen i 24 § gäller inte vid fusion mellan kooperativa föreningar enligt 16 kap. 1 och 3 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

39 kap.

16 §

Om det inträffar en sådan förändring i ett investmentföretag eller i ägandet av detta att företaget inte längre kan räknas som investmentföretag enligt 15 §, ska avskattning ske enligt 17 och 18 §§. Avskattning ska dock inte ske om företaget upplöses genom likvidation.

Om det inträffar en sådan förändring i ett investmentföretag eller i ägandet av detta att företaget inte längre kan räknas som investmentföretag enligt 15 §, ska avskattning ske enligt 17 och 18 §§. Avskattning ska dock inte ske om företaget upplöses genom likvidation *eller förenklad avveckling*.

21 §⁶

Med kooperativ förening avses en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i 3 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och som tillämpar lika rösträtt. Om en ekonomisk förening bedriver försäljning till personer som inte uppfyller kraven för inträde i föreningen, ska föreningen för att anses som öppen ge dem samma rätt till återbäring på köpta varor som medlemmarna får.

Att en förening med stöd av 1 kap. 1 a § lagen om ekonomiska föreningar har antagit investerande medlemmar ska inte anses innebära att föreningen inte tillämpar lika rösträtt.

Med kooperativ förening avses en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i 4 kap. 1 och 2 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar och som tillämpar lika rösträtt. Om en ekonomisk förening bedriver försäljning till personer som inte uppfyller kraven för inträde i föreningen, ska föreningen för att anses som öppen ge dem samma rätt till återbäring på köpta varor som medlemmarna får.

Att en förening med stöd av 1 kap. 7 § lagen om ekonomiska föreningar har antagit investerande medlemmar ska inte anses innebära att föreningen inte tillämpar lika rösträtt.

⁶ Senaste lydelse 2016:115.

Kooperativa föreningars centralorganisationer anses som öppna även om de beviljar inträde bara för sådana lokala föreningar som uppfyller centralorganisationens krav på stadgar, skötsel och soliditet och även om bara ett enda företag inom varje område antas som medlem. När det gäller kravet på lika rösträtt anses centralorganisationer som kooperativa även om rösträtten utövas i förhållande till föreningarnas medlemsantal.

21 a §

Med medlemsfrämjande förening avses en kooperativ förening som uppfyller kraven i 1 kap. 1 § tredje stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Med medlemsfrämjande förening avses en kooperativ förening som uppfyller kraven i 1 kap. 5 § lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

23 §⁷

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser enligt lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska dras av. I fråga om andra insatser än förlagsinsatser gäller detta dock inte till den del utdelningen enligt 24 kap. 17 § inte ska tas upp av mottagaren. Om den del som inte ska tas upp av mottagaren uppgår till högst tio procent av utdelningen, ska dock hela utdelningen dras av. En medlemsfrämjande förening får bara dra av utdelning om föreningen har ett stort antal medlemmar och bara till den del föreningen för samma beskattningsår själv tagit emot utdelning på insatser. En kooperativ hyresrättsförening får inte dra av utdelning om föreningen är ett privatbostadsföretag enligt 2 kap. 17 §.

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser enligt lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska dras av. I fråga om andra insatser än förlagsinsatser gäller detta dock inte till den del utdelningen enligt 24 kap. 17 § inte ska tas upp av mottagaren. Om den del som inte ska tas upp av mottagaren uppgår till högst tio procent av utdelningen, ska dock hela utdelningen dras av. En medlemsfrämjande förening får bara dra av utdelning om föreningen har ett stort antal medlemmar och bara till den del föreningen för samma beskattningsår själv tagit emot utdelning på insatser. En kooperativ hyresrättsförening får inte dra av utdelning om föreningen är ett privatbostadsföretag enligt 2 kap. 17 §.

Om en ekonomisk förening är centralorganisation för kooperativa föreningar, ska utdelningen på förlagsinsatser dras av även om centralorganisationen inte är kooperativ enligt 21 §.

24 a §

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som tillgodoförts genom insatsemission enligt

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som *har* tillgodoförts genom insatsemission enligt

lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker det beskattningsår då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår. Detsamma gäller medlemsinsatser som tillgodoförts genom fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker det beskattningsår då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår. Detsamma gäller medlemsinsatser som *har* tillgodoförts genom fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Prop. 2017/18:253
Bilaga 9

39 b kap.

25 §⁸

Avdraget ska återföras till beskattning i sin helhet, om

– ett godkännande för tonnagebeskattning återkallas enligt 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244), *eller*
– företaget går i likvidation eller konkurs.

– ett godkännande för tonnagebeskattning återkallas enligt 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
– företaget går i likvidation eller konkurs, *eller*
– *företaget upplöses till följd av ett beslut om förenklad avveckling.*

Avdraget ska återföras det sista beskattningsår då tonnagebeskattning sker eller, vid återkallelse enligt 13 a kap. 10 § 2–4 skatteförfarandelagen (2011:1244), det beskattningsår då återkallelsen sker.

40 kap.

5 §⁹

Ett företag anses i detta kapitel ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till det förra enligt

– 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551),
– 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar
– 1 kap. 9–13 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar,
– 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619),
– 1 kap. 5 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker, eller
– 1 kap. 5 § stiftelselagen (1994:1220).

En svensk ideell förening anses ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till föreningen enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Ett utländskt bolag eller en sådan förvärvare som avses i 11 § anses ha bestämmande inflytande över ett företag om detta skulle ha varit ett dotterföretag till bolaget eller personen, om bolaget eller personen hade varit ett svenskt aktiebolag.

⁸ Senaste lydelse 2016:887.

⁹ Senaste lydelse 2011:68.

Utdelning och kapitalvinst på följande aktier och andelar tas upp till fem sjättedelar:

- aktier i svenska aktiebolag,
- andelar i svenska ekonomiska föreningar som inte är kooperativa, och
- andelar i utländska juridiska personer, om inkomstbeskattningen av den utländska juridiska personen är jämförlig med inkomstbeskattningen enligt denna lag av ett svenskt företag, som inte är en kooperativ förening, med motsvarande inkomster.

Första stycket tillämpas inte om

- företaget är marknadsnoterat,
- företaget har varit marknadsnoterat men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs,
- företaget under beskattningsåret eller under något av de fyra föregående beskattningsåren, direkt eller genom dotterföretag, har ägt aktier med en röst- eller kapitalandel på tio procent eller mer i ett svenskt marknadsnoterat aktiebolag eller en marknadsnoterad utländsk juridisk person,
- företaget är ett privatbostadsföretag,
- andelarna är kvalificerade, eller
- en kapitalvinst ska tas upp som överskott av passiv näringsverksamhet enligt 49 a kap.

Ett företag anses marknadsnoterat om någon andel i företaget är marknadsnoterad.

Utskiftning från ekonomiska föreningar

Utskiftningar och vissa andra utbetalningar från ekonomiska föreningar

19 §¹¹

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses *eller till en medlem i en kooperativ hyresrättsförening när han utträder ur föreningen* behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

¹⁰ Senaste lydelse 2013:1106.

¹¹ Senaste lydelse 2016:115.

19 a §

Ett belopp som, utöver inbetald insats, betalas ut till en medlem som har gått ur en kooperativ hyresrättsförening behandlas som utdelning.

Detsamma gäller ett belopp som betalas ut från en sådan svensk ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar till en medlem som har gått ur föreningen, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen, om det inte framgår något annat av 11 kap. 16 §.

20 a §

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19 och 20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19–20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

21 a §

Belopp som överförs till medlemsinsatserna vid insatsemission enligt lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska inte behandlas som utdelning. Detsamma gäller belopp som överförs till medlemsinsatserna vid fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Belopp som överförs till medlemsinsatserna vid insatsemission enligt lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska inte behandlas som utdelning. Detsamma gäller belopp som överförs till medlemsinsatserna vid fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

43 kap.

5 §¹²

Med värdeöverföring avses i detta kapitel

1. vinstutdelning,
2. förvärv av egna aktier, dock inte förvärv av sådant slag som anges i 19 kap. 5 § aktiebolagslagen (2005:551),
3. minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna,
4. annan affärshändelse som medför att företagets förmögenhet minskar och som inte har rent affärsmässig karaktär för företaget, och
5. inlösen av förlagsinsatser av sådant slag som anges i 5 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och utbetalningar av sådant slag som anges i 10 kap. 1 § samma lag.

5. inlösen av förlagsinsatser av sådant slag som anges i 11 kap. 1 § lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar och utbetalningar av sådant slag som anges i 14 kap. 1 § samma lag.

44 kap.

Förenklad avveckling av ekonomisk förening

5 a §

En andel i en ekonomisk förening anses avyttrad om föreningen upplöses till följd av ett beslut om förenklad avveckling.

48 kap.

15 §

För marknadsnoterade delägarätter får omkostnadsbeloppet bestämmas till 20 procent av ersättningen vid avyttringen sedan utgifter i samband med denna dragits av. Detta gäller dock inte terminer och optioner och inte heller sådana teckningsrätter, fondaktierätter, inlösenrätter och säljrätter som avses i 13 §.

Första stycket tillämpas även på delägarätter om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs.

Första stycket tillämpas även på delägarätter om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, konkurs eller förenklad avveckling.

49 a kap.

3 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte om

1. någon andel i det företag som andelen hänför sig till är marknadsnoterad,

2. andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2,

2. andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om *förenklad avveckling* i 44 kap. 5 a §, likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2,

3. ett handelsbolag upplöses eller andelen i ett handelsbolag övergår till en ny ägare på sätt som anges i 50 kap. 2 § andra stycket, eller

4. bestämmelserna i 51 kap. om beskattning i inkomstslaget näringsverksamhet vid avyttring av andelar i svenska handelsbolag ska tillämpas.

57 kap.

34 §¹³

Vinstutdelning som lämnas för senare räkenskapsår än som avses i 33 § ska minska kapitalunderlaget till den del utdelat belopp överstiger nettovinsten enligt fastställd balansräkning eller, i förekommande fall, fastställd koncernbalansräkning.

Kapitalunderlaget i ett aktiebolag ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar från bolaget som gjorts i samband med minskning av aktiekapitalet eller reservfonden, om utbetalningen skett efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar enligt 4 kap. 3 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar vid återbetalning av *överskjutande medlemsinsatser* eller enligt 4 kap. 4 § samma lag vid minskning av medlemsinsatsernas *belopp*. Detta gäller bara om utbetalningen har gjorts efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar enligt 10 kap. 16 § lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar vid återbetalning av *överskjutande medlemsinsatser* eller enligt 10 kap. 17 § samma lag vid minskning av medlemsinsatsernas *storlek*. Detta gäller bara om utbetalningen har gjorts efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019 i fråga om 10 kap. 3 §, 11 kap. 16 §, 24 kap. 2 §, 42 kap. 19, 19 a och 20 a §§ och i övrigt den 1 juli 2018.

¹³ Senaste lydelse 2016:115.

Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 11 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

11 §¹

Med ersättning för arbete likställs i denna lag

1. kostnadsersättning och sådan ersättning som enligt 10 kap. 3 § andra stycket 9 och 10 skatteförfarandelagen (2011:1244) ska räknas som ersättning för arbete,

2. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),

3. ersättning som utges till Försäkringskassan enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen ska anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser,

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person, *och*

5. ersättning från semesterkassa.

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person,

5. ersättning från semesterkassa, *och*

6. *den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) när en medlem har gått ur en ekonomisk förening.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Prop. 2017/18:253
Bilaga 9

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §²

Från databasen får nedan angivna uppgifter lämnas ut till en enskild, om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Uppgifter får lämnas ut om

1. namn och personnummer,
2. organisationsnummer, namn, firma och juridisk form samt i fråga om handelsbolag och andra juridiska personer sådana uppgifter om huvudkontor och säte som avses i 67 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
3. registrering enligt skatteförfarandelagen samt särskilt registrerings- eller redovisningsnummer,
4. på vilket sätt den preliminära skatten ska betalas för en fysisk person,
5. registrering av skyldighet att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter,
6. slag av näringsverksamhet,
7. beslut om likvidation eller konkurs, 7. beslut om likvidation, *för-
enklad avveckling* eller konkurs,
8. huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som skattebefriad förbrukare enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi och i sådana fall från vilken tidpunkt, och
9. huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som registrerad avsändare enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi och i sådana fall från vilken tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2017:1214.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § och 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremiss Föreslagen lydelse
Slopad skattefrihet för förmån av
hälso- och sjukvård

10 kap.

3 §

Skatteavdrag ska göras från kontant ersättning för arbete.

Som ersättning för arbete räknas i denna lag även

1. pension,
2. livränta som inte är ersättning för avyttrade tillgångar,
3. engångsbelopp på grund av personskada,
4. sjukpenning och annan ersättning som avses i 11 kap. 24, 30, 31, 34 och 36 §§ samt 15 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229),
5. ersättning för förlorad arbetsförtjänst och för intrång i näringsverksamhet,
6. undantagsförmåner och sådant periodiskt understöd eller sådan liknande periodisk utbetalning som givaren enligt inkomstskattelagen ska dra av i inkomstslaget näringsverksamhet,
7. behållning på pensionssparkonto som ska avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen på grund av att pensionssparavtalet har upphört att gälla eller att behållningen har tagits i anspråk vid utmätning, konkurs eller ackord,

8. ersättning för ökade levnadskostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i 12 kap. 6 § inkomstskattelagen, till den del ersättningen överstiger

a) de schablonbelopp som anges i 12 kap. 6 a, 10–15, 17 och 21 §§ inkomstskattelagen, eller

b) den faktiska utgiften när det gäller kostnad för logi,

9. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 8, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen, och

10. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten.

9. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 8, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen,

10. den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen när en medlem har gått ur en ekonomisk förening, och

11. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten.

13 a kap.**10 §¹**

Skatteverket ska återkalla ett godkännande för tonnagebeskattning, om

1. det godkända företaget begär det,
2. förutsättningarna för godkännande för tonnagebeskattning enligt 2 och 3 §§ inte är uppfyllda,
3. det godkända företaget inte har fullgjort en uppgiftsskyldighet enligt 29–33 kap. eller en dokumentationsskyldighet enligt 39 kap. 3 § och detta är av betydelse för godkännandet eller för tonnagebeskattningen, eller
4. det godkända företaget har meddelats en dom som har fått laga kraft och där lagen (1995:575) mot skatteflykt har tillämpats och detta är av betydelse för tonnagebeskattningen.

Första stycket 2 gäller inte om

1. en kvalificerad rederiverksamhet avvecklas och inte bedrivs vidare av någon annan,
2. det beslutas att företaget ska gå i likvidation,
3. företaget försätts i konkurs, 3. företaget försätts i konkurs,
eller
4. företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnagebeskattning eller enligt 7 § ansöker om godkännande och godkänns för tonnagebeskattning,
eller
4. företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnagebeskattning eller enligt 7 § ansöker om godkännande och godkänns för tonnagebeskattning,
eller
5. företaget upplöses till följd av ett beslut om förenklad avveckling.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019 i fråga om 10 kap. 3 § och i övrigt den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse 2016:888.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2018-02-28

Närvarande: F.d. justitieråden Ella Nyström och Olle Stenman samt justitierådet Per Classon

Vissa utbetalningar från arbetskooperativ och beskattning vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar

Enligt en lagrådsremiss den 15 februari 2018 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar,
2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
3. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980),
4. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
5. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Erik Hällströmer samt rättssakkunniga Tove Berlin och Fredrik Vogel.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 april 2018

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Y Johansson, Hallengren, Bucht, Hultqvist, Andersson, Hellmark Knutsson, Bolund, Damberg, Bah Kuhnke, Strandhäll, Shekarabi, Fridolin, Ekström, Fritzon, Eneroth

Föredragande: statsrådet Fritzon

Regeringen beslutar proposition 2017/18:253 Återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ